

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/8238-6

23. desember 2021

STATSBUDSJETTET 2022 – OPPDRAGSBREV TIL INNOVASJON NORGE

Innhold

1. Oversikt over bevilgninger stilt til disposisjon for 2022	1
2. Mål for Innovasjon Norge	3
3. Departementets prioriteringer for 2022	3
4. Nærmere om de enkelte postene og ordningene	5
5. Administrative fellesføringer fra departementene	21
6. Departementsspesifikke administrative føringer	25

1. Oversikt over bevilgninger stilt til disposisjon for 2022

Nærings- og fiskeridepartementet viser til budsjettforslag for 2022 i Prop. 1 S (2021-2022), tilleggsnummer til Prop. 1 S (Tillegg 1 til budsjettforslaget), Innst 8 S (2021-2022), Innst 5 S (2021-2022) og Stortingets budsjettvedtak av 17. og 21. desember 2021. Departementet meddeler med dette de mål, prioriteringer og resultatkrav som gjelder for departementets oppdrag til Innovasjon Norge i 2022.

Brevet gir også enkelte føringer og spesifiserer konkrete oppdrag med leveranse dette året. Vedlagte rapporteringskalender gir en oversikt over tidspunkt for rapporteringer og hva de skal inneholde.

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 8
www.nfd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
912 660 680

Avdeling
Forsknings- og
innovasjonsavdelingen

Saksbehandler
Ole-Martin Steien
22 24 66 09

For 2022 er bevilgningene til Innovasjon Norge over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett fordelt som følger:

		(i 1 000 kr)
Kap. 2421	Innovasjon Norge, tilskuddsposter	Beløp
Post 50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	947 136
Post 70	Basiskostnader	168 500
Post 71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	121 940
Post 74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	492 070
Post 75	Grønn plattform, <i>kan nyttes under post 50, 71 og 76</i>	217 700
Post 76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	505 080
Post 78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond	975
	Sum kap. 2421, Tilskuddsposter	2 453 401
Kap. 2421	Innovasjon Norge, 90-poster	Beløp
Post 90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i>	61 600 000
	Sum kap. 2421, 90-poster	61 600 000
Kap. 5325	Innovasjon Norge	Beløp
Post 50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000
Post 70	Låneprovisjoner	75 000
Post 90	Avdrag på utestående fordringer	60 800 000
Post 92	Låneordning for pakkereisearrangører – avdrag	20 000
	Sum kap. 5325	60 900 000
Kap. 5625	Renter og utbytte fra Innovasjon Norge	Beløp
Post 80	Renter på lån fra statskassen	190 000
Post 81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	21 000
Post 82	Låneordning for pakkereisearrangører – renter	2 400
Post 85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	100 000
	Sum kap. 5625	313 400
Tilsagnsfullmakter for 2022 i henhold til romertallsvedtak VIII		Beløp
Kap. 2421 post 50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	400 000
Kap. 2421 post 76	Miljøteknologi	750 000
Låne- og garantirammer for 2022		Beløp
Landsdekkende innovasjonslån, <i>herav 500 mill. til låneordning for skip i nærskipsfart og fiskefartøy og 600 mill. kroner til grønne vekstlån (i henhold til romertallsvedtak XII)</i>		3 100 000
Lavrisikolåneordningen (i henhold til romertallsvedtak XII)		2 500 000
Landsdekkende garantier (i henhold til romertallsvedtak IX)		160 000

Administrasjons- og gjennomføringskostnader

For alle som tillegger Innovasjon Norge oppdrag, gjelder prinsippet om at det er den enkelte oppdragsgiver som skal dekke alle administrasjons- og gjennomføringskostnader utover basiskostnadene for sine oppdrag, med unntak for aktiviteter som skal være selvfinansierende. Disse kostnadene skal dekkes innenfor bevilgningen på den aktuelle posten. Innovasjon Norges basiskostnader dekkes av bevilgningen over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett, kap. 2421, post 70. Selskapets låne-, garanti- og fondsordninger skal hver for seg være selvfinansierende og dekke sine totale administrasjons- og gjennomføringskostnader.

2. Mål for Innovasjon Norge

Målstrukturen til Innovasjon Norge er felles for alle selskapets oppdragsgivere. Målstrukturen skal ligge til grunn for alle oppdrag som gis selskapet, og er overordnet øvrige føringer og styringssignaler. Dette gjelder også føringer i ulike oppdrag knyttet til satsinger på særskilte sektorer og målgrupper.

Formål og mål
<p>Formål: Innovasjon Norge skal være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet.</p> <p>Hovedmål: Innovasjon Norge skal utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling, og utløse regionenes næringsmessige muligheter.</p> <p>Delmål:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Flere gode gründere2. Flere vekstkraftige bedrifter3. Flere innovative næringsmiljøer

3. Departementets prioriteringer for 2022

Nærings- og fiskeridepartements overordnede mål er størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer. Regjeringen har høye ambisjoner og vil føre en aktiv næringspolitikk der private bedrifter og det offentlige spiller på lag for å akselerere det grønne skiftet. I næringspolitikken vil vi bidra til grønn omstilling i næringslivet ved å redusere klimagassutslippene med 55 prosent innen 2030, øke investeringene på fastlandet, skape flere lønnsomme og attraktive jobber over hele landet, og øke eksporten utenom olje og gass med minst 50 prosent innen 2030. I fiskeri- og havpolitikken vil vi sikre nasjonal råderett over fiskeressursene, og forvalte dem til det beste for dagens og framtidige generasjoner. Norge skal være den ledende havbruksnasjonen og utvikle nye næringer, satse på grønn skipsfart, sikkerhet, miljøvennlig utvikling av havner og farleder. Departementets underliggende og tilknyttede virksomheter forventes å bidra aktivt for å nå disse målene.

Innovasjon Norge spiller en viktig rolle i omstillingen av norsk økonomi. Selskapet skal øke samlet verdiskaping gjennom å skape flere gode gründere og bidra til at Norge får flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer. Åpne programmer med stor konkurranse om midlene skal bidra til at de beste prosjektene får finansiering. Innenfor sine ordinære oppdrag og ordninger skal Innovasjon Norge prioritere aktiviteter som gir størst mulig effekt for næringslivet, og fortsette arbeidet med å bedre dokumentasjonen av dette.

Målene i Paris-avtalen krever at det utvikles og tas i bruk nye former for forretningsmodeller, teknologier, produkter og produksjonsprosesser som reduserer klimagassutslipp og ressursuttak, samtidig som resirkulering av materialer blir et framtreddende element. EUs grønne giv representerer betydelige (markeds-)muligheter for norske bedrifter og næringsrettede forskningsprosjekter.

Nærings- og fiskeridepartementet forventer at Innovasjon Norge har stor oppmerksomhet om klima og miljø, herunder miljøteknologi, og bærekraftige løsninger. I vurderingen av enkeltprosjekter skal bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomhet være det grunnleggende kriteriet. I tilfeller der to prosjekter er like gode, bør prosjektet som er mest bærekraftig med hensyn til effekter på klima, miljø og samfunn, prioriteres.

I 2022 skal Innovasjon Norge prioritere følgende:

- Videreføre rollen som lyttepost og innovasjonspolitisk rådgiver for eiere og oppdragsgivere.
- Videreføre rollen som felles førstelinje for virkemiddelapparatet, inkludert henvisningskompetanse til de andre virkemiddelaktørene.
- Arbeide med eksport og internasjonalisering av norsk næringsliv, inkludert etablering av et godt samarbeid med Team Norway, herunder Eksportstrategirådet, om strategiske eksportsatsinger.
- Implementere Stortingets vedtak relatert til oppfølging av virkemiddelgjennomgangen, inkludert gevinstrealiseringsmål.
- Følge opp Grønn plattform og samarbeidet med Siva, Norges forskningsråd og Enova
- Følge opp Horisont Europa-arbeidet i samarbeid med Norges forskningsråd, samt arbeid med muligheter under InvestEU, COSME og IPCEI (Important Projects of Common European Interest) og andre tiltak i regi av EU som vil kunne ha betydning for norsk næringsliv.
- God utnyttelse av lånerammer, inkludert eventuelle nye muligheter for risikodeling under InvestEU
- Implementere og følge opp den nye ordningen med grønne vekstlån
- Synliggjøre gevinster av økt effektivisering og digitalisering av tjenestetilbudet, og videreutvikle metodikk for måling av effekter.
- Følge opp forbruk og effekter av koronatiltakene og ekstrabevilgningene som Innovasjon Norge har forvaltet i 2020 og 2021, samt eventuelle nye oppdrag i 2022.
- Arbeide systematisk med grønn omstilling i norsk næringsliv og analysere muligheter og hindre for samarbeid mellom offentlig og privat risikokapital og virkemidler i Innovasjon Norge, EU og det næringsrettede virkemiddelapparatet for øvrig.

- Videreføre arbeidet med grønn rapportering i samarbeid med NFR og Siva og andre aktuelle samarbeidspartnere.

En vei inn

Regjeringen har en ambisjon om å bedre brukervennligheten i det næringsrettede virkemiddelapparatet slik at bedriftene opplever at det er "en vei inn" til virkemidlene. Innovasjon Norge skal jobbe videre med en felles digital inngang til det næringsrettede virkemiddelapparatet. Se nærmere omtale under post 50.

Statistikkbanken

Departementet ber Innovasjon Norge videreføre arbeidet med oppdatering av statistikkbanken for næringspolitiske virkemidler også i 2022. Hyppigheten av oppdateringene kan avklares i dialog med aktørene og departementet. Departementet forutsetter at Innovasjon Norge fortsatt benytter statistikkbanken som verktøy i analyser og vurderinger som utarbeides for departementet. Det forutsettes at arbeidet dekkes innenfor eksisterende rammer på post 50.

Andre tiltak

Innovasjon Norge bes dessuten om å videreføre oppfølgingen av relevante tiltak i helsenæringsmeldingen¹ og i handlingsplan for kvinnelige gründere. Dette inkluderer blant annet det faglige samarbeidet med Norges forskningsråd og andre aktører rundt Pilot helse, og fortsatt mobilisering av kvinnelige vekstgründere.

Innovasjon Norge bes også om å delta i en felles nordisk pilotstudie i forbindelse med vaksineproduksjon. Departementet legger til grunn at Innovasjon Norge ser hen til norske interesser i dette arbeidet.

Innovasjon Norge bes om å slutføre arbeidet med forslag til et sammenlignbart system som skal registrere kvinners andel av bruk av virkemidler forvaltet av Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Siva. Det kan bygges videre på tidligere arbeid i 2021. Det vektlegges at måling av kvinners andel skal være mest mulig sammenlignbar på tvers av virkemidlene hos de tre aktørene og muliggjøre en samordnet rapportering av denne andelen. Innovasjon Norge bes om å lede arbeidet hvor også Forskningsrådet og Siva skal delta. Disse vil motta føring om å delta i arbeidet.

4. Nærmere om de enkelte postene og ordningene

Som ledd i oppfølgingen av områdegjennomgangen av det næringsrettede virkemiddelapparatet er det vedtatt følgende endringer for 2022:

- Innovasjon Norges budsjettstruktur forenkles ved at tidligere års post 72 *Innovasjonskontrakter, 79 Tilskudd til kondemneringsordning for skip* og 80 *Næringstiltak Svalbard* nå inngår i post 50, som har endret navn fra Innovasjon – prosjekter, fond til

¹ Meld. St. 18 (2018-2019) Helsenæringsen – Sammen om verdiskaping og bedre tjenester

Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger. Hensikten med endringene er forenklinger og større grad av fleksibilitet mellom ordningene. Rapporteringen fra Innovasjon Norge blir desto viktigere når flere poster samles og konkrete øremerkinger i mindre grad synes i poststrukturen.

- Ordningen STUDENT overføres fra Norges forskningsråd, for å samle virkemidlene for etablerere hos Innovasjon Norge. I den forbindelse overføres 21 mill. fra kap. 920, post 50 og 9 mill. fra Kunnskapsdepartementets kap. 285, post 53 til kap. 2421 post 50.
- Det realiseres effektiviseringsgevinster på 25 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2021, fordelt på oppdragsgivende departementer. Innovasjon Norge har gjennom eierdialogen fått et oppdrag om å legge fram en plan for gjennomføring av omstillingen, inkludert anvendelsen av den ekstraordinære bevilgningen til omstillingskostnader som ble vedtatt gjennom Stortingets behandling av nysalderingen av 2021-budsjettet.

For budsjettposter med stikkordet "*kan overføres*" kan midlene overføres og benyttes innen utgangen av det andre året etter at de ble bevilget. Dette innebærer at midler bevilget i 2022 må utbetales senest innen utgangen av 2024. Midler som ikke da er utbetalt, vil bli inndratt.

Kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter

Norsk deltakelse på Expo 2020, som er utsatt til 2021/2022

Innovasjon Norge organiserer og gjennomfører Norges deltakelse på verdensutstillingen Expo 2020 i Dubai, som på grunn av koronavirussituasjonen ble utsatt til 2021-2022. Tema for Norges deltakelse er havrommet, med formål å synliggjøre at norsk næringsliv er i verdensklasse på bærekraftig utvikling innenfor mange havnæringer.

Formål og føringer for gjennomføringen av prosjektet er spesifisert i et eget vedlegg til oppdragsbrevet.

Kap. 2421, post 50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger

Innovasjon Norge skal prioritere bruken av midlene på posten slik at selskapet i størst mulig grad bidrar til å nå delmålene om flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter. Det er for 2022 bevilget 947,1 mill. kroner over posten, som er en økning på 94,6 mill. kroner fra saldert budsjett 2021. Bevilgningen i 2021 inkluderte 350 mill. kroner til tilskuddsordningen for bedriftsutvikling i reiselivsnæringen, som ikke videreføres i 2022. Blant endringene under posten i 2022 er også en reduksjon på 22 mill. kroner som viser til tidligere støtte til petroleumsprosjekter i Innovasjon Norge.

Lån og tapsavsetninger

Formålet med innovasjonslåneordningen er å bidra til å få frem flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter gjennom å avlaste risiko i slike virksomheter. Rammen for nye utlån i 2022 er økt til 3,1 mrd. kroner, jf. romertallsvedtak XII. Rammen inkluderer 600 mill. kroner til den nye ordningen med *grønne vekstlån* og 500 mill. kroner til låneordning for skip i nærskipfart og fiskefartøy.

De tilhørende tapsavsetningene skal ha en forsvarlig størrelse i forhold til tapsrisikoen i låne- og garantiporteføljen, jf. regelverk for post 50.

Innovasjon Norge bestemmer selv, innenfor de gjeldende låne- og garantirammene, hvor mye som skal benyttes til tapsavsetning for innovasjonslån og garantier. Nærings- og fiskeridepartementet vil overføre hele bevilgningen til Innovasjon Norges fondskonto i Norges Bank i begynnelsen av 2022. Innovasjon Norge må selv flytte midler mellom de to fondskontoene for tilskudd og tapsfond i henhold til valgt fordeling mellom tapsavsetninger og tilskuddsmidler fram til utgangen av 2022.

Eget tapsfond på 300 mill. kroner tilknyttet den maritime låneordningen, bevilget over ny post 54 jf. Stortingets vedtak 19. juni 2020, er overført til Innovasjon Norges fondskonto i 2020. I tillegg er det for 2022 bevilget 50 mill. kroner ekstra til tapsfondet for låneordningen.

Grønne vekstlån

100 mill. kroner av bevilgningen skal benyttes til økt tapsavsetning for innovasjonslåneordningen, øremerket grønne vekstlån. 600 mill. kroner av innovasjonslånerammen er forbeholdt grønne vekstlån, og vil gi mulighet for at flere og større grønne prosjekter i hele landet kan gjennomføres. 300 mill. kroner av rammeøkningen er betinget av at det inngås avtale om risikodeling med Det Europeiske Investeringsfondet (EIF). En slik avtale vil kunne inngås gjennom norsk medlemskap i InvestEU.

EUs grønne giv representerer betydelige markedsmuligheter for norske bedrifter. Målene i Paris-avtalen krever at det utvikles og tas i bruk nye former for forretningsmodeller, teknologier, produkter og produksjonsprosesser som reduserer klimagassutslipp og ressursuttak, samtidig som resirkulering av materialer blir et framtreddende element. Grønne vekstlån skal innrettes mot å realisere Norges forpliktelse om 55 pst. reduksjon av klimautslipp innen 2030.

Målgruppen for grønne vekstlån er bedrifter og grønne prosjekter som erfarer manglende eller høyt priset privat finansiering. Dette vil omfatte prosjekter som har både høy teknologisk og markedsmessig risiko, og som derfor ikke oppnår tilstrekkelig finansiering i det ordinære fremmedkapitalmarkedet. Grønne vekstlån skal kunne brukes til å finansiere store prosjekter i form av kapitalintensive industrietableringer i hele landet, til kommersialisering og spredning av innovative klimateknologier, og til bedrifter som investerer i sirkulære produksjonsprosesser. Felles for alle kunder er at de på best mulig måte kan dokumentere effekten av investeringen eller prosjektet sett opp mot 55 pst.-målet. EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter skal ligge til grunn for vurdering av prosjektets klimaeffekt, fordi alle godkjente aktiviteter under miljømål 1 i EUs taksonomi (begrense klimaendringene) har til formål å nå målet om 55 pst. reduksjon i klimagassutslipp innen 2030.

Innovasjon Norge skal i løpet av februar 2022 ha utviklet et grønt låneprodukt med betingelser og risikoprofil som premierer bedrifter og prosjekter som direkte bidrar til å realisere 55 pst.-målet, i større grad enn de ordinære betingelsene i

Innovasjonslåneordningen. Innovasjon Norge skal gi det grønne vekstlån et design som framstår attraktivt for risikodeling med det Europeiske Investeringsfondet. NFD har en forventning om at Innovasjon Norge i løpet av august 2022 har fått avklart sin søknad til det Europeiske Investeringsfondet om risikodeling på grønne vekstlån.

Grønn investeringsplattform

Innovasjon Norge skal jobbe systematisk med å koble prosjekter i norsk næringsliv til ulike offentlige og private kapitalkilder. Med etableringen av en *grønn investeringsplattform* gis Innovasjon Norge i oppdrag å styrke den operative og strategiske innsatsen for samhandling med offentlige og private risikokapital- og finansieringsaktører og prosjekter som fremmer grønn omstilling og -konkurranseskraft.

Videre gis Innovasjon Norge i oppdrag å utarbeide en analyse av konkrete hindre og markedssvikter for finansiering av grønn omstilling i norsk næringsliv. Dette skal inkludere en analyse av hindre og markedssvikter for skalering av nye grønne teknologier og forretningsområder. Analysen skal se på samspillet mellom spekteret av nasjonale og europeiske tilskudds- og låneordninger og risikokapital fra private og offentlige aktører. Arbeidet bør finne frem til og avgrenses til sektorer og tematiske teknologiområder med stort potensial for reduserte klimagassutslipp og hvor det ligger betydelige verdiskapings- og eksportpotensial.

Innovasjon Norge bes fremlegge en plan for fremdrift og organisering av arbeidet til departementet innen februar 2022. Til arbeidet med grønn investeringsplattform kan det benyttes inntil 5 mill. kroner i gjennomføringskostnader over post 50 i 2022.

Øvrige midler skal disponeres til følgende ordninger og tiltak:

Bioøkonomiordningen

Innovasjon Norges bioøkonomiordning videreføres med 35 mill. En reduksjon på 20 mill. fra 55 mill. kroner 2021. Reduksjonen på 20 mill. er omprioritering fra bioøkonomiordningen i Innovasjon Norge til den planlagte opprettelsen av Bionova som fra andre halvår skal være operativt under Landbruks- og matdepartementet. Midlene skal legge grunnlag for økt verdiskaping i biobaserte næringer gjennom en markedsorientert og bærekraftig utnyttning av bioressursene, herunder innovativt bruk av tre. Innovasjon Norges arbeid på bioøkonomiområdet skal koordineres opp mot relevant arbeid i Forskningsrådet og Siva – Selskapet for industrivekst SF. Innovasjon Norge bes bidra aktivt inn mot det foreslåtte Bionova.

Etablerertilskudd

Formålet med etablerertilskuddsordningen er å bidra til å få frem flere gode gründere. Den primære målgruppen er oppstartsbedrifter som er inntil tre år gamle. Det kan unntaksvis gis støtte til eldre bedrifter når dette er i tråd med formålet for ordningen. Tildelingskriteriene skal være enkle og forutsigbare, og innrettet slik at innovative prosjekter med betydelige verdiskapingsmuligheter blir prioritert. Tildelingskriteriene skal også gjøre det mulig å

identifisere bedrifter som er sammenlignbare med dem som har fått støtte, for å kunne evaluere ordningen på en god måte i ettertid.

Innovasjonskontrakter

Ordningen skal koble leverandørbedrifter med en eller flere kundepartnere med utviklingsbehov som de ønsker å samarbeide om å løse. Kundepartneren kan enten være en privat kundebedrift eller en offentlig virksomhet. Ordningen gjelder også offentlige anskaffelsesprosesser, der dette bidrar til målet om økt verdiskaping. Innovasjonspartnerskap er et eksempel på en innovativ anskaffelsesprosedyre som anvendes under ordningen, men også andre prosedyrer er også aktuelle.

Offentlige innkjøp kan innrettes slik at de i større grad resulterer i innovative løsninger, og slik bidra til økt verdiskaping og velferd på flere måter. Innovasjon Norge bør, der det er hensiktsmessig og samfunnsøkonomisk lønnsomt, medvirke til at offentlig etterspørsel kanaliseres til markedet på en effektiv måte, bl.a. i oppfølgingen av ordningen med Innovasjonskontrakter.

Departementet forutsetter at en nødvendig del av bevilgningen benyttes til å dekke tilsagn fra tidligere år som ikke var utbetalt innen utgangen av 2020. Tilsagnsfullmakten på 400 mill. kroner under ordningen videreføres i 2022, jf. vedtak VIII. Tilsagnsfullmakten angir det maksimumsbeløpet som Innovasjon Norge til enhver tid kan ha stående som tilsagn uten dekning i tildelte bevilgninger. Innovasjon Norge må dekke inn det som er benyttet av tilsagnsfullmakten de enkelte år, gjennom bevilgningene de etterfølgende år.

Innovasjonskontrakter er i 2022 lagt inn under post 50, og tidligere års post 72 er fjernet. Dette gir Innovasjon Norge fleksibilitet til å vurdere omfanget mellom de ulike ordningene under posten.

Regulatorisk sandkasse

Det settes av 500 000 kroner fra posten til finansiering av regulatorisk sandkasse for personvern og kunstig intelligens i Datatilsynet. En tilsvarende sum tas fra NFDs bevilgning til Norges forskningsråd. Tiltaket tildeles midler direkte fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Studententreprenørskap – STUDENT

Med bakgrunn i oppfølgingen av områdegjennomgangen av det næringsrettede virkemiddelapparatet og samling av virkemidlene for etablerere, gis Innovasjon Norge fra 2022 ansvaret for STUDENT-ordningen som tidligere lå under Forskningsrådet. Ordningen skal fremme studententreprenørskap ved norske universiteter og høyskoler. Innovasjon Norge bes komme med en plan for utforming av ordningen til departementet i starten av 2022. Det settes av totalt 30 mill. kroner til STUDENT i 2022.

Gründere og unge vekstselskaper

Gjennom tiltaket skal Innovasjon Norge bidra til at oppstartsselskaper har tilgang til risikokapital, nettverk og kompetanse og til at det bygges et sterkt økosystem og kultur for gründerskap, bl.a. gjennom en videreutvikling av satsingen "møteplasser for vekst".

Innovasjon Norge skal bidra til at flere oppstartsbedrifter vokser og blir vekstselskaper. Oppfølgingen av tiltaket er i 2022 flyttet fra post 74 til post 50.

Sosialt entreprenørskap

Sosialt entreprenørskap og samfunnsinnovasjon bidrar til å løse globale utfordringer. Innovasjon Norge skal gjennom bredden av selskapets tjenester støtte opp om sosialt entreprenørskap og samfunnsinnovasjon på en slik måte at det bidrar til selskapets måloppnåelse. Oppfølgingen av tiltaket er i 2022 flyttet fra post 74 til post 50.

En dør inn

Det settes av 5 mill. kroner til igangsetting av arbeidet med å opprette en felles digital inngang til virkemiddelapparatet som bygger på løsningen "Rask avklaring". Arbeidet skal utføres i samarbeid med Eksportfinansiering Norge og Norges forskningsråd. Nærmere føringer for prosjektet er gitt i oppdragsbrev av 6.12.2021.

Næringstiltak Svalbard

Innovasjon Norge skal fremme omstilling og vekst i næringslivet på Svalbard. Selskapets landsdekkende ordninger kan benyttes på øygruppa, og Innovasjon Norge skal arbeide for å ivareta næringslivet på Svalbard på en god måte. Oppdraget skal utføres på en måte som understøtter de svalbardpolitiske målene. Innovasjon Norge skal synliggjøre mulighetene som finnes innenfor eksisterende virkemidler til å utnytte Svalbards potensial som testarena for bærekraftige løsninger og arktisk teknologi. Tiltaket er en oppfølging av regjeringens strategi for innovasjon og næringsutvikling på Svalbard. Næringstiltak Svalbard er i 2022 lagt inn under post 50, og tidligere års post 80 er fjernet. Det legges likevel opp til at aktiviteten er på tilsvarende nivå som tidligere år, om lag 2,1 mill.

Kondemneringsordning for skip

Ordningene med tilskudd til kondemnering av skip, herunder offshorefartøy videreføres med resterende midler overført fra 2021. Det gis ingen ytterligere bevilgning i 2022. Ordningen er flyttet fra tidligere post 79 Kondemneringsordning for skip inn i post 50.

Garantier

Garantier kan gis for lån fra andre kredittinstitusjoner. Garantiene skal medvirke til gjennomføring av prosjekter som forventes å være bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomme, og som bidrar til økt måloppnåelse for delmålene om flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter. Avsetninger til tap skal dekke fremtidige erstatningsutbetalinger og garantipremier skal dekke administrasjonskostnader. Rammen for landsdekkende garantier er på 160 mill. kroner, en videreføring av nivået fra 2021.

Kostnadene til forvaltningen av innovasjonslåneordningen og den landsdekkende garantiordningen skal dekkes innenfor henholdsvis rentemarginen og garantiprovisjonen.

Ordningene skal innrettes i tråd med betingelsene i det alminnelige gruppeunntaket (GBER) for støtte som er forenlig med EØS-avtalen, jf. GBER artikkel 1-9 og artikkel 17-20, 22, 25-31, 36-38, 40-41, 45-49, og 53-54.

Nærings- og fiskeridepartementet ber om en orientering ved starten av året om selskapets anslag på fordelingen av midler til tapsfond og tilskudd over posten for budsjettåret.

Kap. 2421, post 70 Basiskostnader

Formålet med midlene er å finansiere selskapets basiskostnader i tråd med basiskostnadsmodellen, og med det bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål om flere gode gründere, flere vekstbedrifter og flere innovative næringsmiljøer. Det er for 2022 bevilget 168,5 mill. kroner over posten. Bevilgningen kommer i tillegg til bidraget til basiskostnadene fra de selvfinansierende ordningene. Bevilgningen overføres fra Nærings- og fiskeridepartementet til Innovasjon Norge i månedlige rater.

Innovasjon Norges kostnader til administrasjon og gjennomføring skal dekkes av den enkelte oppdragsgiver med unntak av selskapets basiskostnader og kostnader spesifisert i statsbudsjettet for 2022.

Basiskostnadene omfatter følgende:

- direkte personalkostnader for administrerende direktør, lederne ved regionkontorene og lederne ved utekontorene, med unntak av utekontor som er dedikert særskilte ordninger
- honorar til styret og valgkomiteen
- en grunnkapasitet til å ta imot henvendelser ved regionkontorene
- strategiarbeid og virksomhetsstyring som ikke er relatert til særskilte oppdrag
- styringsdialog med eierne
- innspill til nasjonal og regional politikkkutforming
- deltakelse i utviklingsprosesser på nasjonalt og regionalt plan
- fysisk og digital infrastruktur knyttet til funksjoner som dekkes av basiskostnadene

Innovasjon Norges rolle som samarbeidspartner og premissleverandør for næringslivet og offentlige myndigheter

Basiskostnadene skal sette Innovasjon Norge i stand til å oppfylle rollen som en samarbeidspartner og rådgiver for næringslivet og offentlige myndigheter. Innovasjon Norge skal bidra med kunnskap og faglige innspill til nasjonale og regionale myndigheter i nærings- og innovasjonspolitiske spørsmål på bakgrunn av sitt nettverk og kunnskap om næringslivet og bedriftenes utfordringer og rammebetingelser. Denne rådgiverrollen omfatter også begrunnede forslag om nye innsatsområder for framtidig politikkkutforming. Innovasjon Norge skal videre bruke sin kompetanse til å gi bedrifter i Norge og norske bedrifter i utlandet et godt og effektivt tilbud som bidrar til å oppfylle selskapenes mål.

Det er viktig at Innovasjon Norge har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å svare effektivt på henvendelser fra departementene og andre offentlige myndigheter. Innspill til nasjonal og regional politikkkutforming, og innspill knyttet til deltakelse i utviklingsprosesser på nasjonalt og regionalt plan, skal tilfredsstillende de relevante kravene i utredningsinstruksen.

Innovasjon Norge skal bidra med informasjon om og kartlegging av norske næringsinteresser, herunder eventuelle handelshindringer, i forbindelse med forhandlinger om handelsavtaler. Ovennevnte kunnskapsoverføring kan skje både på initiativ fra Innovasjon Norge og på oppdrag fra offentlige myndigheter.

Deltakelse i fylkeskommunenes regionale partnerskap

Regionkontorene skal delta i fylkeskommunenes regionale partnerskap i forbindelse med utvikling av regionale planer og strategier. Ytterligere aktivitet på disse områdene ut over dagens nivå må avklares med departementet eller dekkes av den oppdragsgiveren som ønsker en forsterket innsats.

Kap. 2421, post 71 Innovative næringsmiljøer, kan overføres

Formålet med midlene som bevilges over post 71, er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål 3 om flere innovative næringsmiljøer. I 2022 bevilges det 121,9 mill. kroner over posten. Bevilgningen skal primært finansiere klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters som omfatter klyngenivåene Arena, Arena Pro og Global Centers of Expertise (GCE). Programmet finansieres sammen med midler fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Innovasjon Norge prioriterer selv eventuelle midler til prosjekter for modne klynger, innenfor gruppeunntaket i statsstøtteregulverket.

Midlene skal fordeles slik at de bidrar til størst mulig samlet måloppnåelse gjennom å stimulere til:

- mer innovative, dynamiske og internasjonalt orienterte næringsmiljøer
- mer samarbeidsorienterte bedrifter
- mer innovative og vekstkraftige regioner

Prosjekter for modne klynger skal finansiere strategisk viktige omstillings- og utviklingsprosjekter som kan gi positive effekter innenfor f.eks. en region, en verdikjede eller et teknologiområde, ut over verdien for klyngens egne medlemmer. Prosjektene skal også bidra til en sterkere internasjonal orientering av næringslivet i sektoren, verdikjeden eller regionen. Klyngene skal samarbeide bredt, både med andre industri- og innovasjonsmiljøer og andre virkemiddelaktører der det er naturlig. Slik kan de modne klyngene bidra til å skape bedre forutsetninger for omstilling, vekst og internasjonalisering i norsk næringsliv.

Deler av bevilgningen overføres fra departementet til Innovasjon Norge, mens resterende belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Månedlige overføringer fra departementet starter så snart vi har mottatt utbetalingsplan fra Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse, kan overføres

Formålet med midlene er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål om flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer. Det er for 2022 bevilget 492,07 mill. kroner over posten.

Av midlene skal 306,78 mill. kroner benyttes til Innovasjon Norges rådgivnings- og kompetansetjenester for eksport og internasjonalisering, som skal bidra til å nå delmål 1 om flere gode gründere, delmål 2 om flere vekstkraftige bedrifter og delmål 3 om flere innovative næringsmiljøer.

Videre skal 185,29 mill. kroner benyttes til Innovasjon Norges reiselivsarbeid og bidra til delmål 2 om flere vekstkraftige bedrifter og delmål 3 om flere innovative næringsmiljøer.

Reiseliv

Innovasjon Norge skal bidra til økt verdiskaping i reiselivsnæringen innenfor bærekraftige rammer.

Reiselivsnæringen er hardt rammet av koronapandemien, og det er fremdeles usikkert når aktiviteten i markedet vil normaliseres. Innovasjon Norge skal følge situasjonen i reiselivet tett, og legge til rette for at norsk reiselivsnæring er best mulig rustet til å gjenreise etterspørselen når situasjonen tillater det.

Innovasjon Norge har en viktig rolle i å tilrettelegge for at norsk reiseliv kan fortsette å utvikle seg i en mer klimavennlig og bærekraftig retning. Innovasjon Norge skal arbeide for å utvide reiselivets sesonger, slik at områder i mindre grad blir overbelastet og at det kan skapes flere helårige arbeidsplasser på norske reisemål. Tilrettelegging for å utvikle et bredere og mer lønnsomt reiselivstilbud står sentralt i dette arbeidet. Innovasjon Norge skal tilby relevante tjenester og verktøy som bidrar til utvikling i reiselivsnæringen, som f.eks. merkeordningen for bærekraftige reisemål, kurs og finansiering. Gjennom strategisk markedsføring og -bearbeiding mot bærekraftige og lønnsomme målgrupper, skal Innovasjon Norge bidra til å øke og spre besøksstrømmene over tid og sted. Innovasjon Norge skal også tilrettelegge for salg av norske reiselivsprodukter.

For å styrke grunnlaget for gode strategiske beslutninger hos reiselivsaktører og offentlige myndigheter skal Innovasjon Norge samle, sammenstille og formidle statistikk og markedsanalyser som er relevante for reiselivsnæringen. Innovasjon Norge skal være representert i det nordiske reiselivssamarbeidet i regi av Nordisk ministerråd, og vil i 2022 være prosjektleder for et fellesnordisk prosjekt om kulturbasert reiseliv.

Innovasjon Norge overleverte i 2021 en ny nasjonal reiselivsstrategi, som var utarbeidet i samarbeid med aktører i reiselivet. Strategien er et faglig innspill og anbefaling til hvilke tiltak som kan bidra til å utvikle et mer lønnsomt og bærekraftig reiseliv frem mot 2030. Innovasjon Norge vil ha en sentral rolle i oppfølgingen av strategien, og har mulighet til å prioritere oppfølging innenfor gjeldende budsjettamme.

Det settes av 2 mill. kroner til et forprosjekt som legger grunnlag for økt samarbeid om deling av data i reiselivsnæringen. Målet er å øke potensialet for å utvikle nye digitale løsninger, konsepter og forretningsmuligheter i næringen, bl.a. ved å utarbeide et sett felles spilleregler og standarder. Prosjektet skal koordineres av Innovasjon Norge og involvere ledende norske

teknologimiljøer. Avsetningen forutsetter at reiselivsnæringen bidrar med tilsvarende beløp til prosjektet.

Reiselivsoppdraget skal innrettes på en effektiv måte og slik at det bidrar til å nå selskapets mål. Innovasjon Norges årsrapportering skal gi en oversikt over aktiviteter på reiselivsområdet og hvordan de bidrar til måloppnåelse.

Rådgivnings- og kompetansetjenester for eksport og internasjonalisering

Midlene skal finansiere selskapets rådgivnings- og kompetansetjenester for å mobilisere og kvalifisere bedrifter til eksport og for at flere norske bedrifter skal lykkes med bærekraftig vekst i internasjonale markeder. Midlene finansierer en stor del av Innovasjon Norges internasjonale virksomhet. Det skal sikres grunnlagsdata for å dokumentere effektiv drift for aktivitetene som omtales under, herunder data for leveranser av kompetanse- og rådgivningstjenester til kunder.

At norske selskaper lykkes i internasjonale markeder, er svært viktig for utvikling av lønnsomme arbeidsplasser i Norge, og for å understøtte en verdiskapende og positiv omstilling av norsk næringsliv. Det er bedriftene selv som må ha vilje og evne til å satse internasjonalt, men myndighetene kan bidra med kompetanse og ressurser for å redusere risiko og de inngangsbarrierene som bedriftene møter. Virkemiddelapparatet for eksportfremme spiller en sentral rolle, der de ulike aktører til sammen søker å dekke eksportørens ulike behov. Det er viktig med god koordinering, klare grenseflater og tett samarbeid mellom virkemiddelaktørene og norsk næringsliv. Det er særlig viktig at det er et godt samarbeid og tydelig rolledeling mellom Innovasjon Norge og Eksportstrategirådet. Eksportstrategirådet vil gjennom sine prioriterte større eksportsatsinger sette retning for eksportarbeidet i stort. Eksportstrategirådet skal sammen med næringslivet og andre virkemiddelaktører som Innovasjon Norge utarbeide forslag til felles satsinger. Innovasjon Norge oppfordres til å bistå aktivt inn til etatens informasjonsinnhentingsoppdrag og utvikling av ulike strategiske satsinger. Innovasjon Norge vil kunne være utførende aktør og samarbeidspartner i de strategiske satsingene som Eksportstrategirådet beslutter.

Eksportprogrammer

Innovasjon Norge har flere kompetanseprogrammer for eksport, som Global Growth og High Potential Opportunities. Disse eksportrettede programmene skal være etterspørselsdrevet og utvikles i tett dialog med næringslivet. Vi oppfordrer til tett samarbeid med andre virkemiddelaktører der det er relevant. Programmene som Innovasjon Norge iverksetter må sees i sammenheng med de strategiske fellessatsingene som Eksportstrategirådet iverksetter.

Eksportrådgivning, handelsteknisk rådgivning og kompetanse

Innovasjon Norge skal yte rådgivnings- og kompetansetjenester knyttet til eksport og internasjonalisering. Selskapet skal gi innsikt og kunnskap om internasjonale markeds- og konkurranseforhold og markedsmuligheter som kan bidra til økt eksport fra norsk næringsliv.

Immaterielle verdier

Innovasjon Norge skal bidra til økt kunnskap og bevissthet om beskyttelse og kommersiell utnyttelse av immaterielle verdier blant gründere og små og mellomstore bedrifter. Innovasjon Norge skal gjennom å tilby kompetansetjenester gjøre bedriftene i stand til å ta bedre beslutninger knyttet til immaterielle verdier i sine innovasjonsprosesser, og styrke sin konkurranseevne internasjonalt. Innovasjon Norge skal ha et godt samarbeid med Patentstyret og andre aktuelle offentlige og private aktører på området.

Sikkerhet for norske selskaper i utlandet

Innovasjon Norge skal, som en del av oppdraget om å gi rådgivning og formidling om forretningsmuligheter i utlandet, informere norske selskaper om viktigheten av å foreta risikovurderinger og henvise selskapene til Utenriksdepartementet for nærmere veiledning.

Enterprise Europe Network (EEN)

Innovasjon Norges rolle som kontaktpunkt for Enterprise Europe Network (EEN) videreføres i 2022. EEN skal bistå bedrifter, tjenesteytere og -mottakere til å utnytte mulighetene i det indre marked. Innovasjon Norge skal bidra til å mobilisere norske bedrifter til å utnytte den norske deltakelsen i relevante EU-programmer.

SMB-kontaktpunkt i forbindelse med handelsavtalen med Storbritannia

Forhandlingene om en frihandelsavtale mellom Norge og Storbritannia ble ferdigstilt i juni 2021. Avtalen forventes å kunne anvendes midlertidig fra 1. desember 2021. Avtalen legger opp til etablering av SMB-kontaktpunkt i Norge, Island, Liechtenstein og Storbritannia. Kontaktpunktene skal blant annet samarbeide om å ta hensyn til små og mellomstore bedrifters spesielle behov ved gjennomføringen av avtalen og vurdere måter å øke handels- og investeringsmulighetene for begge parter. Innovasjon Norge vil være kontaktpunkt i Norge. Dette innebærer at Innovasjon Norge skal drifte en nettside på engelsk og norsk som inneholder informasjon om frihandelsavtalen og hva den betyr for norske SMBer, samt kontaktinformasjon til kontaktpunktene fra de øvrige partene til avtalen.

Tilrettelegging ved delegasjonsbesøk til og fra utlandet

På oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet skal Innovasjon Norge bidra med faglige innspill, koordinere deltakende aktører og være ansvarlig for gjennomføring av næringslivsopplegg for Nærings- og fiskeridepartementet og ved norske statsbesøk til utlandet, når næringslivsprogram inngår som en del av disse besøkene. Det samme gjelder ved kronprinsparets, statsministerens og regjeringsmedlemmers offisielle besøk til utlandet. Næringslivsdelegasjoner innrettes basert på felles interesser med aktørene i besøkslandet. Innovasjon Norge kan på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet få tilsvarende oppgaver ved innkommende besøk. Nærings- og fiskeridepartementet dekker inntil 50 prosent av de arrangementstekniske kostnadene ved næringslivsprogram i forbindelse med utgående besøk.

Samarbeid med utenriktjenesten

Som viktige aktører i Team Norway er det vesentlig med et godt og utfyllende samarbeid mellom Innovasjon Norge og utenriksstasjonene i land hvor begge er til stede. Team Norway-samarbeidet er gjeldende også i land hvor Innovasjon Norge ikke er til stede. I slike

tilfeller skal Innovasjon Norges hovedkontor i Oslo bistå utenriksstasjonene med råd og veiledning om hvordan de best kan tilrettelegge for norsk næringsliv ved behov.

Industriell deltakelse ved forsvarsanskaffelser

Innovasjon Norge skal legge til rette for deltakelse fra norsk næringsliv ved forsvarsanskaffelser.

Invest in Norway

Invest in Norway-funksjonen skal tilrettelegge for internasjonale investeringer i Norge og posisjonere Norge som et attraktivt land for investorer og talenter. Departementet ber om at Innovasjon Norge fortsetter arbeidet med videreutvikling av funksjonen i 2022, i samarbeid med regionale aktører og andre virkemiddelaktører. Invest in Norway skal videreføre arbeidet med å bistå til gjennomføring av store, "grønne" industriprosjekter der etablering i Norge er aktuelt. Invest in Norway prioriterer for øvrig selv fokusområder innenfor områder som kan få betydelige industrielle effekter for Norge. Departementet ber om å bli orientert om Invest in Norways videre oppfølging av følge-evalueringen som ble levert i desember 2019, bl.a. arbeid med mulige måleparametere for virksomheten. Øremerkingen på 10 mill. kroner til funksjonen videreføres i 2022. I tillegg er det øremerket 3 mill. kroner til Invest in Norway gjennom regjeringens datasenterstrategi, for å styrke arbeidet med å legge til rette for investeringer i databasert verdiskaping og datasentre i Norge. Innovasjon Norge prioriterer selv eventuelt midler til funksjonen ut over dette.

EU-programmer og IPCEI

Innovasjon Norge har ansvar for å forvalte flere EU-programmer under NFDs ansvarsområde: Horisont Europa, COSME og InvestEU. Innovasjon Norge skal bidra til å mobilisere og gi gjennomslag for norsk næringsliv i disse programmene. Programmene skal samspille og Innovasjon Norge må se formål og mobilisering til programmene i sammenheng. Innovasjon Norge må også legge til rette for synergier med andre relevante EU program under andre departements ansvarsområde

Regjeringen la i 2021 frem en strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeid med EU. I denne strategien ble det fremmet klare forventninger om norske fagmiljøers og samfunns- og næringslivsdeltakelse i samarbeidet, forventninger til mobiliseringsarbeidet og redegjort for mål og ambisjoner for norsk deltagelse. Mobilisering til deltakelse i Horisont Europa krever et tett og godt samarbeid med Forskningsrådet (jf. samarbeidsavtalen om Horisont Europa). Departementet forutsetter derfor at dette samarbeidet videreutvikles i 2022, både nasjonalt og ved Kunnskapskontoret i Brussel.

Innovasjon Norge har rollen som koordinator for IPCEI-initiativ. Koordinatorrollen omfatter et førstelinjeansvar for å fange opp nye IPCEI-initiativ og vurdere potensialet for evt. norsk deltakelse, i samarbeid med andre berørte virkemiddelaktører. Rollen innebærer både å varsle nasjonale beslutningstakere om nye IPCEI-initiativ på et tidlig stadium, og gi en første vurdering av hvilken sektormyndighet initiativet sorterer inn under og om Norge bør delta på initiativet. En slik vurdering må utarbeides i samråd med berørte virkemiddelaktører og

beskrive i hvilken grad initiativet bygger opp under nasjonale prioriteringer og hvorvidt Norge har nasjonale aktører og prosjekter som kan passe inn i det enkelte initiativet.

Tidlig i programperiodene til de ulike programmene blir det å forberede det nasjonale mobiliseringsapparatet viktig, og departementet forventer at norske aktører møter et godt koordinert virkemiddelapparat.

Det settes av 27 mill. kroner i 2022 til mobiliseringsmidler og arbeidet knyttet til EU-programmene InvestEU, COSME, Horisont Europa og IPCEI.

Deler av bevilgningen på post 74 overføres fra departementet til Innovasjon Norge, mens resterende belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Månedlige overføringer fra departementet starter så snart vi har mottatt utbetalingsplan fra Innovasjon Norge.

Kap. 2421 post 75 Grønn plattform, kan nyttes under post 50, 71, 72 og 76

Grønn plattform

Det settes av 217,7 mill. kroner til Grønn plattform i 2022. Av disse midlene går 102,5 mill. kroner til de treårige prosjektene som fikk tilsagn i 2021, mens det settes av 115,2 mill. kroner for 2022 til en ny utlysning.

Grønn plattform har som formål å skape et samfunnsøkonomisk lønnsomt og bærekraftig næringsliv som bidrar til grønn omstilling. Målgruppen for ordningen er bedrifter og forskningsinstitutter. Grønn Plattform skal ha brede utlysninger for å bidra til konkurranse om midlene. Et konsortium skal stå bak hovedprosjektet, og både bedrifter og institutter kan være konsortieledere. Midlene skal bidra til etablering av konsortier og støtte til store prosjekter. Prosjektene skal dekke hele løpet fra forskning, kommersialisering, skalering og til markedsintroduksjon. Vektingen av de forskjellige elementene kan være ulik i de forskjellige prosjektene. Grønn plattform skal bygge på etablerte ordninger med veldefinerte kriterier for støtte, men kan avvike fra disse i de tilfeller hvor det kan bidra til økt måloppnåelse og så sant ordningen forvaltes innenfor rammene av statsstøttereguleringen og annet relevant regelverk. I disse tilfellene skal dette tas opp med departementet i forkant.

Innovasjon Norge skal prioritere arbeidet med å videreutvikle Grønn plattform i tett samarbeid med Norges forskningsråd og SIVA. Samarbeidet inkluderer også Enova.

Det er opprettet en felles brukerfront for grønne prosjekter som inkluderer en søknadsportal for ordningene som inngår i Grønn plattform. Departementet forventer en vesentlig forenkling av søknadsprosessen for brukerne av ordningen sammenliknet med 2021. Vi ber om at virkemiddelaktørene går i dialog med relevante aktører fra kundesiden i dette arbeidet.

Det bes om at Innovasjon Norgesammen med Forskningsrådet og Siva innen 31. januar 2022 leverer en konseptskisse for ordningen med Grønn plattform for 2022, til departementet.

Grønn rapportering - Rapportering om prosjekter med klima- og miljøpåvirkning

Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Siva skal i 2022 jobbe videre med å etablere en sammenlignbar rapportering om støtte til prosjekter med klima- og miljøinnhold, i tråd med forslag til prosjektplan og overordnet skisse til løsningsforslag som ble utarbeidet i 2021.

Arbeidet ses i sammenheng med Grønn plattform, men skal anvendes bredt på relevante ordninger. Aktørene bør samarbeide med kompetansemiljøer i statistikkproduksjon. Rapporteringen skal være basert på gode statistiske metoder og bør ses opp mot EUs taksonomi.

Virksomhetene skal ha tett dialog med de oppdragsgivende departementer om arbeidet.

Innovasjon Norge bes om å videreføre arbeidet i samarbeid med Forskningsrådet og SIVA, og stå for en eventuell anskaffelse av ekstern bistand.

Kap. 2421, post 76 Miljøteknologi, kan overføres

Formålet med midlene er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål 2 om flere vekstkraftige bedrifter. Målgruppen er bedrifter i hele landet som skal igangsette pilot- og demonstrasjonsprosjekter innenfor miljøteknologi. Innovasjon Norge skal ha et kompetansemiljø innenfor miljøteknologi, bl.a. for å veilede søkere i det samlede tilbudet av virkemidler med relevans for utvikling og kommersialisering av miljøteknologi. Prosjektene skal være bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomme, og bidraget fra Innovasjon Norge skal være utløsende for prosjektene. Ordningen skal innrettes i tråd med betingelsene i det alminnelige gruppeuntaket (GBER) for støtte som er forenlig med EØS avtalen, jf. GBER artikkel 1-9 og artikkel 18, 21, 22, 25-30, 31 og 36-49.

Det er for 2022 bevilget 505,08 mill. kroner til miljøteknologiprosjekter over posten. Midlene kan også anvendes til prosjekter under Grønn plattform. Innenfor rammen av bevilgningen skal 30 mill. kroner gå til støtte av pilot og demonstrasjonsprosjekter fra marin og maritim sektor (Havpilot). Denne delen av midlene skal bidra til å redusere risikoen til private aktører som ønsker å realisere og kommersialisere ny teknologi. Midlene skal ses i sammenheng med eksisterende ordninger i virkemiddelapparatet, og selskapet skal samarbeide med Norges forskningsråd om forvaltningen av midlene.

Det forutsettes videre at en nødvendig del av bevilgningen benyttes til å dekke tilsagn gitt innenfor rammen av tilsagnsfullmakten fra tidligere år som ikke er utbetalt innen utgangen av 2020. Det foreslås at tilsagnsfullmakten på 750 mill. kroner for ordningen videreføres også i 2022, jf. vedtak VIII, 1.

Deler av bevilgningen overføres fra departementet til Innovasjon Norge, mens resterende belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Månedlige overføringer fra departementet starter så snart vi har mottatt utbetalingsplan fra Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 78 Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond

Formålet med ordningen er å dekke deler av administrasjonskostnadene i de gjenværende distriktsrettede såkornfondene og på den måten bidra til å redusere kostnadene for de private investorene. Støtten skal bidra til å opprettholde regionale forvaltermiljøer med kompetanse innen såkorninvesteringer. Støtten skal ikke utgjøre mer enn 50 pst. av det enkelte fonds totale forvaltningskostnader på årsbasis. Midlene skal fordeles likt mellom de operative fondene. Støttemottaker er fondene og ikke forvaltningsselskapene.

Selv om forvaltningen av såkornfond er overført til Investinor, beholder Innovasjon Norge ansvaret for dette tilskuddet inntil de gjenværende distriktsrettede såkornfondene skal avvikles.

Det er i 2022 bevilget 975 000 kroner til formålet. Midlene kan dekke lønnsutgifter og andre driftsutgifter. Utbetalinger belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 90 Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, overslagsbevilgning

Formålet med Innovasjon Norges låneordninger er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål 1 om flere gode gründere og delmål 2 om flere vekstkraftige bedrifter. Bevilgningen på 61,6 mrd. kroner skal dekke Innovasjon Norges brutto innlån for låneordningene i 2022, inkludert refinansiering av tidligere opptatte innlån. Om nødvendig vil departementet foreslå bevilgningsendringer i forbindelse med endring av budsjettet våren eller høsten 2022. Innovasjon Norge skal, som tidligere, holde låneordningene regnskapsmessig atskilt og rapportere om ordningene separat. Transaksjonene utgifts- og inntektsføres i statsregnskapet av departementet.

Kap. 5325, post 50 Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning

Det er bevilget 5 mill. kroner til tilbakeføring av midler i 2022 fra ordinær landsdekkende innovasjonsordning for 2021 som ikke var bundet opp i tilsagn ved utgangen av året og annullerte eller reduserte tilsagn om tilskudd etter utgangen av det tredje året etter at tilsagn er gitt. Gjennom behandlingen av Prop. 27 S (2021-2022) Endringer i statsbudsjettet 2021 under NFD er det lagt til grunn at midler til tapsavsetning for innovasjonslån i 2021 ikke skal omfattes av tilbakeføringsordningen i 2022. Det innebærer at bare eventuelle tapsavsetninger til garantiordningen og tilskuddsmidler som ikke er bundet opp ved utgangen av 2021 eller reduserte eller annullerte tilsagn om tilskudd fra 2019 som skal tilbakeføres i 2022. Når de faktiske tilbakebetalingsbeløpene er kjent, vil Nærings- og fiskeridepartementet eventuelt fremme nødvendige endringsforslag i forbindelse med revidert budsjett våren 2022. Innovasjon Norge bes om å oversende departementet dokumentasjon i forbindelse med innspill til revidert budsjett 2022 og overføre eventuelle tilbakeførte midler til statskassen på Nærings- og fiskeridepartementets konto nr. 7694 05 18896. Transaksjonen inntektsføres i statsregnskapet av departementet.

Kap. 5325, post 70 Låneprovisjoner

Det er bevilget 75 mill. kroner til låneprovisjoner. Provisjoner for 2021 innbetales etterskuddsvis av Innovasjon Norge til staten ved Nærings- og fiskeridepartementets konto

nr. 7694 05 18896. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendring i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2022. Dokumentasjon på beløpsstørrelse oversendes departementet i innspill til revidert budsjett 2022. Transaksjonen inntektsføres i statsregnskapet av departementet.

Kap. 5325, post 90 Avdrag på utestående fordringer

Det er bevilget 60,8 mrd. kroner til avdrag på innlån fra statskassa for 2022. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren eller høsten 2022 med bakgrunn i innspill fra Innovasjon Norge. Netto innbetalinger overføres til staten ved Nærings- og fiskeridepartementet, konto nr. 7694 05 18896.

Kap. 5325 post 92 Låneordning for pakkereisearrangører – avdrag

Det er bevilget 20 mill. kroner til avdrag for 2022. Innbetalte avdrag inntektsføres direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren eller høsten 2022 med bakgrunn i innspill fra Innovasjon Norge.

Kap. 5625, post 80 Renter på lån fra statskassen

Det er bevilget 190 mill. kroner til renter på lån fra statskassen for 2022. Beregning og innbetaling av renter skal følge tidligere etablert praksis, jf. omtale under kap. 2421, post 90. Om nødvendig vil departementet ta opp forslag om bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren og/eller høsten 2022 med bakgrunn i innspill fra Innovasjon Norge.

Kap. 5625, post 81 Rentemargin, innovasjonslåneordningen

For innovasjonslåneordningen skal Innovasjon Norge normalt oppnå positiv rentemargin etter dekning av administrasjonskostnader. Netto rentemargin er budsjettet med 21 mill. kroner i 2022. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendring i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2022. Innovasjon Norge bes om å oversende departementet dokumentasjon i forbindelse med innspill til revidert budsjett våren 2022. Netto rentemargin skal overføres til staten ved Nærings- og fiskeridepartementets konto nr. 7694 05 18896.

Kap. 5625 post 82 Låneordning for pakkereisearrangører – renter

Det foreslås en rentebevilgning på 2,4 mill. kroner. Innbetalte renter inntektsføres direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge.

Kap. 5625, post 85 Utbytte, lavrisikolåneordningen

Overskytende overskudd ut over en egenkapitalandel på 10,5 pst. skal tilbakeføres til staten. For 2022 er det bevilget 100 mill. kroner over posten. Når overskudd og egenkapitalandel er avklart i Innovasjon Norges årsregnskap for 2021, skal de overskytende midlene overføres til staten ved Nærings- og fiskeridepartementet, konto nr. 7694 05 18896. Om nødvendig vil

departementet fremme forslag om bevilgningsendring i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2022.

5. Administrative fellesføringer fra departementene

5.1 Forutsetninger og krav

Bevilgninger som er stilt til rådighet og ordninger som forvaltes på vegne av staten, skal disponeres i samsvar med statens økonomiregelverk og i tråd med statsstøtteregelverket. Nærmere og mer detaljerte retningslinjer for disponering av midlene, omtale av mål, kriterier for måloppnåelse, tildelingskriterier og beregningsregler, oppfølging, kontroll, evaluering m.m. er gitt i regelverk for den enkelte ordning og i postomtale i Prop. 1. S (2019-2020).

Vedrørende administrasjons- og gjennomføringskostnader for aktivitetene vises det til bestemmelser i vedtektene og i lov om Innovasjon Norge.

Innovasjon Norge har ansvar for å planlegge virksomheten i 2022 slik at de statlige bevilgningene strekker til for hele budsjetterminen. Det skal ikke foretas disposisjoner i løpet av 2022 som gjør det nødvendig å fremme forslag om tilleggsbevilgninger. Budsjettforslag som fremmes utenom fristene, kan ikke påregnes behandlet.

Eventuelle nye oppdrag skal vurderes opp mot fastsatte kriterier for god virkemiddelbruk.²

I samsvar med Bevilgningsreglementet § 10 og lov om Riksrevisjonen § 12, tas det forbehold om adgang for departementene og Riksrevisjonen til å iverksette kontroll med at bevilgningene benyttes etter forutsetningene.

Bedriftsrettet støtte skal registreres i Registeret for offentlig støtte, etter gjeldende regler.

EØS-finansieringsordningene

For programperiode 2014-2021, med prosjektgjennomføring frem til 2024, er Innovasjon Norge p.t. tillagt oppgaver innenfor programmene Næringsutvikling og innovasjon, Fornybar energi, og Anstendig arbeid. Innovasjon Norges rolle og oppgaver er beskrevet i avtaler med Utenriksdepartementet og Financial Mechanism Office. Innovasjon Norge skal vurdere hvorvidt aktiviteter, partnerskap og resultater fra programmene kan være aktuelle i andre av selskapets programmer, Horisont 2020 og i samarbeidet med Norges forskningsråd.

Samarbeid med Forskningsrådet

Det er en uttalt ambisjon om å forbedre brukeropplevelsen og få "Én vei inn" til det næringsrettede virkemiddelapparatet. Bedre grunnlag for økt samarbeid og koordinering mellom Innovasjon Norge og Norges forskningsrådet kan være en måte å få til dette på.

NFD og KD viser til innspill sendt 18. oktober 2021 om samarbeid og samarbeidsflater mellom Forskningsrådet og Innovasjon Norge. NFD og KD ber Innovasjon Norge og

² Jf. Meld. St. 22 (2011-2012) s. 116

Forskningsrådet se på hvordan virksomhetene kan utvikle en mer omforent praksis innenfor dagens regel- og rammeverk samt komme med forslag til endringer av rammeverket som kan underlette samarbeidet. Innovasjon Norge og Forskningsrådet skal videre synliggjøre, vurdere og eventuelt gjennomføre mulige endringer som kan gi gevinster for kundene. Endringene kan være knyttet f.eks til innsyn, datautveksling og klagerettigheter eller andre problemstillinger. Det kan også vurderes hvordan andre relevante aktører kan kobles på arbeidet. Forskningsrådet og Innovasjon Norge skal komme med en statusrapport og forslag til videre oppfølging innen 1. juni 2022. Innspillet bør også synliggjøre hvor de største gevinstene og kostnadene ved økt samordning vil være.

Samarbeid mellom virkemiddelaktørene

For å sikre en god utnyttelse av statens ressurser er det viktig med tydelig rolledeling og et godt samarbeid mellom de ulike virkemiddelaktørene innenfor det norske innovasjonssystemet. Innovasjon Norge, Siva, Norges forskningsråd, Patentstyret, Design og arkitektur Norge (DOGA), Investinor, Enova, Gassnova og Bionova er alle, på hver sine måter, viktige aktører i regjeringens arbeid med å legge til rette for vekst i norsk næringsliv. Innovasjon Norge bør også ha dialog med Standard Norge om standardiseringsprosesser av betydning for verdiskaping og norsk næringsliv, blant annet for å kunne opplyse bedrifter om muligheten for deltakelse i standardiseringsarbeid.

Departementet ber virkemiddelaktørene organisere samarbeidet seg imellom på en måte som resulterer i tydelige og samkjørte virksomheter, som utøver sine respektive roller i et godt samspill, og på en slik måte at de ulike virkemidlene utfyller hverandre på en best mulig måte. Dette omfatter også samarbeid for utnytting av offentlig finansiert infrastruktur for forskning og innovasjon inkludert testområde hav. I den grad det er uklarheter om rolledelingen ber departementet om å bli orientert.

Samarbeidsavtalen mellom Innovasjon Norge og Utenriksdepartementet legger føringer for samarbeidet med utenriksstjenesten.

Det er etablert et "Team Norway", som er et samarbeid mellom ulike offentlige og private aktører, med formål om å bidra til økt verdiskaping i norsk økonomi gjennom å styrke arbeidet med eksportfremme for norskbasert næringsliv internasjonalt. Innovasjon Norge skal være en sentral aktør i Team Norway, både ved utenriksstasjonene og i Norge. Departementet forutsetter at Innovasjon Norge har et godt samarbeid med andre aktører i Team Norway, som bl.a. Eksportstrategirådet, Norwep og Norges Sjømatråd.

Innovasjon Norge er, sammen med Eksportstrategirådet, og Eksportfinansiering Norge, en viktig aktør i regjeringens arbeid med å fremme eksport. Departementet er opptatt av at aktørene kjenner godt til hverandres tilbud, og samarbeider om å gjøre sine virkemidler kjent og lett tilgjengelig for næringslivet.

Innovasjon Norge er, sammen med Investinor, en viktig aktør i regjeringens arbeid med å fremme vekstkraftige bedrifter. Departementet er opptatt av at aktørene kjenner godt til hverandres tilbud, og samarbeider godt om å gjøre sine virkemidler kjent og lett tilgjengelig for næringslivet.

Det vises til midlertidig ordning omtalt i Prop. 1 S (2017-2018) for kjøp av skip fra verft i Norge til bruk i Norge. Ordningen forvaltes av Eksportfinansiering Norge. Som hovedregel skal ikke Innovasjon Norge samfinansiere kjøp av skip fra verft i Norge til bruk i Norge med Eksportfinansiering Norge. I tilfeller hvor sluttfinansieringen likevel samfinansieres, skal ikke den samlede statlige risikoandelen overstige 75 pst. av lånefinansieringen. Det er viktig at Innovasjon Norge og Eksportfinansiering Norge samarbeider godt, slik at tilbudet fra staten fremstår som lett tilgjengelig og forståelig for norske bedrifter.

Innovasjon Norge skal til enhver tid ha den sektor- og markedskompetanse som er nødvendig for å nå sine mål og fremstå som en kompetent og effektiv organisasjon, og utnytte sektorkompetansen hos andre offentlige eller offentlig støttede organisasjoner.

Ansvarlig næringsliv

Innovasjon Norge skal arbeide aktivt for å fremme et ansvarlig næringsliv, både internt i selskapet og blant selskapets kunder gjennom rådgivning og krav. FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper skal ligge til grunn for dette arbeidet. Her ligger det en klar forventning om at alle norske virksomheter har en ansvarlig forretningsdrift, inkludert respekt for menneskerettighetene, anstendige arbeidsforhold, ivaretagelse av miljøhensyn og forebygging av korrupsjon. Åpenhetsloven trer i kraft i 1. juli 2022 og pålegger større virksomheter å gjennomføre aktsomhetsvurderinger om grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i sine leverandørkjeder og med sine forretningspartnere. Som et selskap med statlig eierandel forventes det at selskapet er ledende i sitt arbeid med å ha en ansvarlig virksomhet. Innovasjon Norges arbeid med ansvarlig næringsliv skal bidra til bærekraftig verdiskaping hos norske bedrifter og at de når FNs bærekraftsmål. Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet og uverdige arbeidsforhold. Innovasjon Norge skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å ivareta dette hensynet.

Brukerbetaling

Innovasjon Norge skal som hovedregel ikke tilby brukerbetalte tjenester som er i direkte eller indirekte konkurranse med private aktører. I den grad Innovasjon Norge tilbyr slike tjenester må dette begrunnes særskilt og prisen Innovasjon Norge tar må gjenspeile de reelle kostnadene.

Kommunikasjonsarbeid

Kommunikasjonsarbeidet skal være basert på statlig kommunikasjonspolitikk. Innovasjon Norge skal bidra til en aktiv profilering i media. Innovasjon Norge skal bruke et enkelt språk. Det skal være løpende kontakt mellom kommunikasjonsseksjonen i Innovasjon Norge og departementet. Departementet skal varsles tidlig om saker som kan få stor oppmerksomhet i media. Departementet skal få mulighet til å profilere Innovasjon Norges gode resultater og saker.

Mangfold og likestilling

Departementet ber Innovasjon Norge videreføre arbeidet for at likestillings- og mangfoldsperspektivet er godt ivaretatt i drift, styring og iverksetting av programvirksomheten i Innovasjon Norge.

5.2 Administrative forhold

Innovasjon Norges saksbehandling skal både ivareta kundenes behov for raske tilbakemeldinger, og kravet om forsvarlig saksbehandling.

Unødvendig kompliserte søknadsprosesser og rapporteringskrav skal unngås.

5.3 Rapportering og evaluering

Innovasjon Norge har ansvar for at rapportering skjer i henhold til føringer i oppdragsbrevet, avklart rapporteringsformat og vedlagte rapporteringskalender som er felles for Nærings- og fiskeridepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Utenriksdepartementet, Kulturdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Olje- og energidepartementet og Samferdselsdepartementet. Rapporteringskalenderen gir en oversikt over de rapportene som er påkrevd i henhold til oppdragsbrevene fra departementene. Innovasjon Norge skal legge stor vekt på presis rapportering og må sørge for at fristene overholdes. Aktuelle departementer skal varsles snarest mulig dersom forventet ambisjonsnivå ikke kan overholdes.

De samlede administrasjons- og gjennomføringskostnader skal rapporteres for den enkelte ordning. Også for de selvfinansierende ordningene skal alle administrasjons- og gjennomføringskostnader fremgå.

Evaluering

Innovasjon Norge skal rapportere på effekter av egen virksomhet gjennom resultater fra MRS-systemet, kundeeffektundersøkelser og evalueringer. Det er viktig at Innovasjon Norge gjennomfører evalueringer av satsinger og programmer. Kravet til evalueringer er forankret i økonomireglementet (§ 16) og er en viktig del av arbeidet med å korrigere innretning, omfang mv. på tiltakene. Oppdragsgivende departement må involveres tidlig i prosessen, for å ha mulighet til å delta i utformingen av evalueringene og/eller sitte i referansegruppe. Videre må oppdragsgivende departement bli informert om hovedresultater fra evalueringene og hvordan Innovasjon Norge vurderer dem og planlegger å følge dem opp.

6. Departementsspesifikke administrative føringer

Innovasjon Norge skal i 2022 følge opp de ekstraordinære oppdragene selskapet fikk i 2020 og 2021 i forbindelse med tiltakspakkene for næringslivet som følge av koronapandemien.

Vi ser fram til videre dialog med Innovasjon Norge om selskapets arbeid med å utføre oppdraget fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Med hilsen

Cathrine Meland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ole Martin Steien
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Design og arkitektur Norge
Helse- og omsorgsdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Kulturdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Norges forskningsråd
Patentstyret
Riksrevisjonen
Samferdselsdepartementet
Siva SF
Utenriksdepartementet

Vedlegg:

Rapporteringskalender 2022
Oppdragsbrev om Expo 2020 (utsatt til 2021-2022)

**DET KONGELEGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Dykkar ref

Vår ref

Dato

20/1456-5

3. mars 2022

Statsbudsjettet 2022 - Oppdragsbrev til Innovasjon Norge

I oppdragsbrevet frå Landbruks- og matdepartementet sendt 24. februar er det ein feil i tabellen som syner fordeling av fylkesvise IBU-midlar (s. 6-7). Det har blitt trekt ut for mykje midlar frå tilskotsramma til administrasjons- og gjennomføringskostnader. Fylka vil difor få tildelt noko meir IBU-midlar enn det som gjekk fram av tabellen. Departementet sender difor korrigert oppdragsbrev som erstattar tidlegare oppdragsbrev.

Landbruks- og matdepartementet (LMD) viser til Prop. 1 S (2021-2022) frå departementet, Prop. 1 S Tillegg 1 (2021-2022), og Innst. 77 S (2021-2022). LMD gjev med dette oppdragsbrevet rammer for Innovasjon Noreg (IN) si forvaltning av næringsretta verkemidlar på landbruksområdet for 2022.

1. Oversikt over løyvingar stilt til disposisjon for 2022

For 2022 vil følgjande midlar blir stilt til disposisjon for IN gjennom statsbudsjettet på LMDs område:

Kapittel og post	Ordning	Beløp mill. kroner
1142.78	Omstillingsmidlar pelsdyrnæringa	15,22
1150.50	Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	112,00
1150.50	Investering og bedriftsutvikling i landbruket	879,50
1150.50/1151.51	Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og utvikling ¹⁾	93,50
SUM		1100,22

1) 8,2 mill. kroner er løyvd over kapittel 1151, post 51 og er øyremerka den reindriftsbaserte delen av Utviklingsprogrammet.

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandlar
Siri Lothe
22 24 92 17

For oversikt over administrasjons- og gjennomføringskostnader for dei enkelte ordningane syner vi til kapittel 6.1.

2. Mål for IN og andre fellesføringar

Vi syner til oppdragsbrevet frå Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) for 2022 for fellesføringar og omtale av IN sin målstruktur.

3. Oppdraget frå LMD

3.1 Landbruks- og matpolitiske mål og prioriteringar

Dei fire overordna måla for landbruks- og matpolitikken knytt til matsikkerheit og beredskap, landbruk over heile landet, auka verdiskaping og berekraftig landbruk med lågare utslepp av klimagassar ligg fast jf. Prop. 1 S (2021-2022) for Landbruks- og matdepartementet. Landbruket er ei betydeleg distriktsnæring, tilstades i heile landet. Dei samla verdikjedene er viktige bidragsytarar til busetting, sysselsetting, verdiskaping og for den grønne omstillinga det norske samfunnet er i gang med. Overgangen til ein meir sirkulær økonomi ber med seg at bedriftene må integrere denne tenkinga i heile si verksemd. Auka innovasjonstakt i landbruket og i den tilhøyrande industrien må vektleggast. IN sine delmål om fleire gode grunderar, fleire vekstkraftige bedrifter og fleire innovative næringsmiljø, er viktige for å nå måla innanfor landbruks- og matpolitikken. I det enkelte oppdrag vil vektinga av dei tre delmåla variere.

Landbruksoppdraget til IN femnar om verkemidlar som særskilt skal stimulere til modernisering, omstilling og effektivisering i det tradisjonelle landbruket, og auka sysselsetting, vekst og innovasjon innan andre landbruksbaserte næringar. Oppdraget femnar også verkemiddel for å fremje berekraftig reindrift. Vidare femnar oppdraget om verkemidlar som skal stimulere til meir miljøvennlige energiløysingar for sektoren, mellom anna med mål om auka verdiskaping i skog- og trenæringa, samt verkemidlar knytt til teknologiutvikling i landbruket. Departementet legg elles til grunn at landbrukssektoren sine interesser innan den sirkulære bioøkonomien framleis blir vareteke i Bioøkonomiordninga, slik at arbeidet med auka verdiskaping i biobaserte næringar gjennom ei marknadsorientert og berekraftig utnytting av bioressursane kan halde fram.

Av utviklingsretta arbeid i tilknytning til INs oppdrag innan landbrukssektoren vil vi særskilt framheve følgjande:

Arbeidet med Matnasjonen Norge omfattar både landbasert- og sjøbasert matproduksjon med kopling til folkehelse, og regional og lokal verdiskaping og omdømmebygging. For å ta ut dette potensialet blir samarbeid på tvers av sektorar, m.a. mellom blå og grøn sektor, og mellom matproduksjon og reiseliv viktig framover. Bygging av sterke mat- og reiselivs-regionar vil vere ein sentral del av Matnasjonen Norge. IN har med sine verkemidlar og regionalt nærvære ei viktig rolle i å bidra til ei god utvikling i dette arbeidet.

Frå både nasjonalt og regionalt hald blir det arbeidd med å legge til rette for urbant landbruk i byar og tettstader. Målet er m.a. å stimulere til auka berekraftig verdiskaping og næringsutvikling. IN kan med sine verkemidlar bidra til å bygge opp under ei god utvikling på dette område som fremjar innovasjon og berekraftige løysingar.

Utbrotet av covid-19 har prega økonomi og samfunnsliv i Noreg og resten av verda, og har treft landbruksnæringa på ulikt vis. Vi ber IN framleis halde merksemd på konsekvensen av pandemien for landbruket, og ved behov og i dialog med departementet leggje til rette for tiltak innanfor landbruksoppdraget som kan bidra til å ivareta konkurransekrafta til næringa.

3.2 Samarbeid med nasjonale, regionale og lokale aktørar

Det er viktig at det er god dialog mellom verkemiddelaktørane på nasjonalt nivå for best mogleg samordna innsats og god kopling mellom verkemidlar.

Det må etablerast ein god dialog om landbruksoppdraget som kan sikre forankring, prioritering og kopling av verkemidlar og aktørar for å løfte landbruks- og matområdet regionalt og lokalt. Det er difor viktig at IN er godt involvert i arbeidet i regionalt partnerskap beståande av fylkeskommunane, statsforvaltaren, IN sine distriktskontor og næringsorganisasjonane i landbruket. Vi ber om at det blir gjort ei god avklaring mellom IN og fylkeskommunane når det gjeld type prosjekt som blir støtta av dei ulike aktørane.

Regionkontora må ha tilstrekkeleg kunnskap og kompetanse innanfor landbruksoppdraget, slik at dei kan bidra aktivt til å mobilisere ressursar og utløyse vekstpotensialet regionalt saman med fylkeskommunane og medlemmer av den regionale partnerskapen elles. IN må også støtte kommunane i deira rolle som fyrstelinje for næringsutvikling og særskilt i sakshandsaminga av IBU-midlar. IN skal også ha dialog med statsforvaltaren som fyrstelinje for reindrifta.

4. Nærmare om dei enkelte ordningane

4.2 Omstillingsmidlar for pelsdyrnæringa

IN forvaltar ei ordning med midlar til omstilling for pelsdyroppdrettarar. LMD har fastsett retningsliner for ordninga. Ordninga blir løyvd over kapittel 1142 post 78 som er ein post som kan overførast. For 2022 er det løyvd i alt 15,52 mill. kroner der IN kan disponere 15,22 mill. kroner til omstillingsordninga. Resterande del av avsetninga skal disponerast av Landbruksdirektoratet til tiltak innan arbeidsretta kompetanseheving.

4.3 Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket

Det er for 2022 avsett 112 mill. kroner til Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling over kapittel 1150, post 50. I tråd med føringar frå jordbruksoppgjæret 2021, skal verdiskapingsprogrammet ta eit heiskapeleg ansvar for utvikling av gode klima-, miljø-

og energiløysingar for landbruket. Programmet kan gjennom dette gje eit viktig bidrag til å nå målsettinga i klimaavtala for landbruket. Eit område kor ein kan forvente auka investeringsbehov framover, er i biorestlager og gardsanlegg, gitt målet om auka utnytting av husdyrgjødsel til produksjon av biogass. Verdiskapingsprogrammet skal innrettast slik at det kan bidra til å introdusere ny teknologi og bruk av fornybar energi i landbruket, samt til bruk av ressursar frå landbruket i produksjon av energi for leveranse til andre samfunnssektorar. Hovudtyngda av innsatsen på området bør bli prioritert opp mot delmålet om fleire vekstkraftige bedrifter. Bioenergi er framleis hovudprioriteringa i satsinga.

Det er høve til å gje investeringsstøtte til anlegg som kombinerer biovarmeproduksjon med straumproduksjon frå solceller. Det kan også gis støtte til kombinerte el-/varmeanlegg basert på biobrensel, sokalla CHP-anlegg, samt støtte til investering i varmpumper og solenergi til å dekkje energibehovet i eigen landbruksproduksjon. Det skal stillast same krav til lønnsemd som for reine bioenergianlegg. Så lenge det er eit potensial for å auke talet på mindre gardsanlegg for bioenergi, bør slike anlegg bli prioritert. For å bidra til å redusere klimagassutslappa frå jordbruket, vil produksjon av biokull og biogass vere viktig å satse på framover. Produksjon av biokull som sideprodukt til bioenergiproduksjon er eit interessant utviklingsområde. Biogassprosjekt skal vurderast med utgangspunkt i dei vanlege energi- og lønnsemdsriteria. Utover dette skal IN også legge vekt på heilskapleg miljøgevinst av biogassprosjekta.

Programmet omfattar også støtte til utviklings- og utprøvningsprosjekt for å teste ut ny produksjonsteknologi og nye løysingar på gardsnivå som i tillegg til reduserte klimagassutslipp skal bidra til auka konkurransekraft for næringa. Her vil det m.a. vere viktig å kople leverandørindustri og bonde for å utvikle teknologi og løysingar som endå ikkje er "hylleware".

Verdiskapingsprogrammet er eit viktig verkemiddel for å bidra til innovasjon og omstilling frå bruk av fossil til fornybar energi og utvikling av teknologi innanfor grøntsektoren. Det har over fleire år blitt gitt støtte til Norsk Gartnerforbunds energirådgevingsprosjekt som har fått svært gode resultat med si satsing. Det er framleis aktuelt å gje støtte til prosjekt knytt til utvikling av fornybar energi i veksthussektoren, men dette må då vere i form av nye utviklingsprosjekt og ikkje som driftsstøtte til pågåande tiltak.

LMD legg til grunn at IN sikrar samordning mot ENOVA når det gjeld støtte til bioenergi og annan fornybar energi og eventuelt klimaprojekt. Med den fireårige avtala staten har inngått med Enova frå 2021, blir det lagt til rette for at Enova skal vere eit viktigare verkemiddel i å bidra til å nå Noregs klimaforplikting og til omstillinga til lågutsleppssamfunnet. Prosjekt som kan få støtte over ENOVAs ordningar, vil det ikkje vere aktuelt å støtte over dette programmet. Det er viktig med god samanheng mellom innsatsen innan verdiskapingsprogrammet og øvrig innsats knytt til fornybar energi. I samband med etableringa av Bionova, vil det bli tatt initiativ til ein dialog med IN og ENOVA om innretning og forvaltning av verkemiddel på dette området framover.

Kompetansen og nettverket til statsforvaltaren og fylkeskommunane må utnyttast for å sikre ei koordinert fornybarsatsing under dei regionale næringsprogramma. IN bør legge vekt på å sikre tilfredsstillande aktivitet i alle fylke.

4.4 Midlar til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midlar)

Tilgang på investeringsverkemidlar er ein viktig føresetnad for fornying av produksjonsapparatet i landbruket og framtidig vekst og utvikling i landbruksbaserte næringar. Midla skal bidra til utvikling både innanfor det tradisjonelle landbruket og andre landbruksbaserte næringar. Innanfor INs målbilete bør hovudtyngda av innsatsen innanfor IBU-midla knytast opp mot selskapet sitt delmål om fleire vekstkräftige bedrifter.

I samband med jordbruksoppgjeret 2021 blei det løyvd 679,5 mill. kroner over kapittel 1150 post 50 til investering og bedriftsutvikling i landbruket i 2022. I tillegg til dette blei det gjennom regjeringa sin tilleggsproposisjon til statsbudsjettet jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2021-2022) løyvd 200 mill. kroner ekstra. Auken skal mellom anna gå til små- og mellomstore mjølkebruk for å følgje opp lausdriftskravet. Departementet legg til grunn at delen støtte gitt til investeringar i små- og mellomstore bruk må auke monaleg samanlikna med tidlegare år. Løyvinga er lagt inn i den ordinære fordelingsnøkkelen til IBU-midlane. Denne fordelingsnøkkelen tek mellom anna omsyn til landbruksaktiviteten i fylket og distriktsmessige omsyn. I tillegg er øyremerkinga av midlar til grøntsektoren oppheva, slik at fylka får ei vesentleg større ramme til fordeling i 2022. Vi oppmodar IN og den regionale partnerskapen til å utnytte det handlingsrommet som ordninga legg til rette for. Vi oppmodar vidare IN til å ta ei meir aktiv sparringrolle i samband med prosjekta og søknadane for å få økonomisk berekraftige prosjekt for målgruppa 15-30 kysrbruk. I rapporteringa skal det gå tydeleg fram kor mykje støtte som har blitt prioritert til oppfølging av lausdriftskravet, og under dette særskilt på kor mykje støtte som har gått til små- og mellomstore mjølkebruk.

Av omsyn til dei utfordringane landbruksnæringa står ovanfor når det gjeld omlegging frå bås-fjøs til lausdriftsfjøs, vil det vere behov for å sjå på ytterlegare endringar i verkemiddelbruken på dette området. Departementet ber difor om at IN i sine innspel til jordbruksoppgjeret 2022 legg vekt på korleis verkemiddelbruken kan innrettast framover for å sikre ei lønnsam og berekraftig utvikling i samband med investeringar for små- og mellomstore bruk.

Forskrift om midlar til investering og bedriftsutvikling skal leggjast til grunn for forvaltninga av midlane. Følgjande nasjonale føringar for forvaltninga av IBU-midlar skal gjelde for 2022:

- Støtte til investeringsprosjekt som gir auka matproduksjon skal prioriterast til produksjonar med marknadspotensial.
- Det kan gis investeringstilskot til bygging av gjødsellager med fast toppdekke eller minimum 10 månaders lagringskapasitet, samt til biorestlager med fast toppdekke og med kapasitet til sesongbehovet for biorest. Det kan også bli gitt tilskot til anlegg med gjødselseparator. Tilskotet er avgrensa til 25 pst. av godkjent kostnadsoverslag for tiltaket med ei øvre grense på 200 000 kroner per prosjekt.

- Prosjekt med energi- og klimaeffektive løysingar skal prioriterast. Ved bruk av tre som byggemateriale, kan det i tillegg gjevast eit tilskot på inntil 20 pst. av innvilga tilskot etter § 3 c, fyrste ledd i forskrift om midlar til investering og bedriftsutvikling i landbruket, avgrensa oppover til 400 000 kroner. Det skal takast omsyn til graden av trebruk i prosjektet ved utmåling av tilskot.
- Støtte til frukt-, grønt- og veksthusnæringa skal prioriterast. Det kan bli gitt tilskot til investering, kompetanse- og produktutvikling til produsentar i grøntnæringa. Nye produsentar bør prioriterast ved marknadsvekst. Småskala produksjon av grønsaker, frukt og bær er ein del av målområdet.
- I kornproduksjonen skal tilskot til tørke- og lageranlegg prioriterast.
- I vurderinga av lønnsemd i investeringsprosjekta må det takast omsyn til det samla næringsgrunnlaget på bruket.
- Ulike eigarformer skal likestillast ved prioritering mellom søknader.
- Små og mellomstore bruk skal prioriterast ved tildeling av støtte. Innan mjølkeproduksjon er det særleg behov for å prioritere fornying av fjøs med 15–30 kyr.
- Det skal takast omsyn til nye krav til dyrevelferd og behov for fornying av driftsapparatet. Økologiske produsentar som må gjere større investeringar som følgje av endra krav knytt til implementering av EUs økologiregelverk, skal prioriterast.
- Det kan bli gitt inntil 100 mill. kroner i risikolån. Tapsavsetjinga skjer innanfor ramma av IBU-midlane.
- Strategiske føringar frå den regionale partnerskapen er avgrensa til prioritering mellom ulike produksjonar og mellom ulike område i den enkelte regionen/fylket. Faglagaga skal inngå i dei regionale partnerskapa.
- Maksimal prosentsats for tilskot til investeringar blir vidareført med inntil 35 pst. av godkjent kostnadsoverslag for investeringa. Den øvre grensa for tilskot på 2 mill. kroner per prosjekt, med unntak for Troms og Finnmark, blir òg vidareført.

Regionalt partnerskap beståande av fylkeskommunen i samarbeid med IN, statsforvaltaren, næringa mfl., legg strategiske føringar for bruken av midla regionalt.

IN har ut over dette høve til å fastsette enkelte sakshandsamingsstandardar for ein meir einskapleg sakshandsamingspraksis. IN har også moglegheit til å gje støtte til bedriftsretta fellesskapsprosjekt over desse midla. Fordelingsnøkkelen er vidareført også i 2022, jf. tabell nedanfor.

Fylke	Mill. kroner
Viken	97,40
Innlandet	127,20
Vestfold og Telemark	56,30
Agder	50,20
Rogaland	66,80
Vestland	117,20
More og Romsdal	61,50
Trøndelag	130,50
Nordland	59,60

Troms og Finnmark	68,10
SUM*	834,80

* Totalsum ekskl. avsetting til administrasjons- og gjennomføringskostnader på 44,7 mill. kroner jf. pkt. 6.1.

Enkelte fylke opplever mellom år større pågang etter investeringstilskott enn andre. LMD vil ved behov foreta ei omfordeling av unytta rammer i løpet av 2022. Vi ber om at IN innan 1. juni 2022 gjer ei vurdering av om det bør gjerast ei omfordeling eller ikkje.

IN har ansvaret for kåringa av årets bedriftsutviklar i landbruket (bedriftsutviklingsprisen), og kan nytte IBU-midlar til dette tiltaket etter nærmare dialog med departementet.

4.5 Utviklingsprogrammet - landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping

IN forvaltar 85,3 mill. kroner til Utviklingsprogrammet for 2022 over jordbruksavtala kapittel 1150 post 50 og 8,2 mill. kroner over reindriftsavtala, kapittel 1151 post 51 til den reindriftsbaserte delen av programmet. IN bør prioritere hovudtyngda av innsatsen sin på dette området opp mot delmålet om fleire vekstkraftige bedrifter. Innanfor delmålet om fleire innovative næringsmiljø bør ambisjonane om innovative og vekstkraftige regionar og meir samarbeidsorienterte bedrifter vektleggast.

Utviklingsprogrammet skal utviklast i tråd med føringane gitt i årets jordbruksoppgjjer og i reindriftsavtalen 2020/2021, samt styringsgruppa sine signal. IN er sekretariat for styringsgruppa til Utviklingsprogrammet. Det kan framleis vere naudsynt å vidareføre dei tilpassingane som er gjort i programmet i samband med pandemien. Dette skal avstemmast mot styringsgruppa på same vis som til no.

Verkemidla i Utviklingsprogrammet og innretninga skal bidra til å nå sentrale mål om næringsutvikling innan til dømes lokalmat, reiseliv, Inn på tunet m.m. Regjeringa vil fortsetje innsatsen for å byggje og vidareutvikle Noreg som ein matnasjon og har ambisjonar om mellom anna å stimulere til auka produksjon og omsetnad av lokalmat og -drikke og økologisk mat. Matnasjonen Noreg skal fortsetje å vere i ei sams ramme for utvikling innan mat og drikke, med sterke koplingar til politikken for reiselivsnæringa. Sterke mat- og reiselivsregionar er utgangspunkt og byggjesteinar for Matnasjonen Noreg og den vidare innsatsen her må utformast i tett samarbeid med dei regionale partnerskapa.

Berekraftig utvikling i reiselivet

Regjeringa har signalisert oppfølging av fleire forslag i Nasjonal reiselivsstrategi 2030, og det landbruks- og reindriftsbaserte reiselivet vil naturleg inngå i dette. Stimulering til sterke mat- og reiselivsregionar og berekraftige destinasjonar og bedrifter er viktig for eit framtidsretta og konkurransedyktig reiseliv. Dei mange små og mellomstore landbruks- og reindriftsbaserte bedriftene kan fylle nisjar og etterspurnad etter skreddarsydde og autentiske opplevingar, og ikkje minst tilby mat- og drikkeopplevingar som utnyttar alle sesongar og regionale og lokale

særpreg. Regjeringa ynskjer at destinasjonsselskap og regionalt samarbeid skal sikre grunnlaget for dei lokalt forankra reiselivsbedriftene. Det er difor viktig at også dei landbruks- og reindriftsbaserte bedriftene oppmodast til samarbeid, kompetanseheving og digitalisering som styrker reiselivet som heilskap.

Auka verdiskaping og vekst i Inn på tunet

Det er ei aukande interesse for å tilby Inn på tunet-tenester. Det er viktig med god dialog med næringa om utvikling av innhaldet i tenestene, gode samarbeidsformer og tilpassa kurs innan bedrifts- og marknadsutvikling. IN deltek i referansegruppa for Inn på tunet-løftet 2 og faggruppa til Norsk Mat og må rekne med å bidra i dette samarbeidet framover.

Auka verdiskaping basert på haustbare viltressursar

Det ligg eit potensial for auka verdiskaping gjennom berekraftig og meir aktiv forvaltning av dei haustbare viltressursane. Dette kan vere tiltak og aktivitetar som omfattar m.a. etablering og vidareutvikling av jaktprodukt med ulik profil og tilrettelegging, og foredling og omsetnad av viltkjøt. Utviklingsprogrammet er eit viktig verkemiddel for oppfølging av handlingsplanen for auka verdiskaping basert på haustbare viltressursar.

Aktiv innsats på reinområdet

IN skal framleis ha ein aktiv innsats og god tilrettelegging overfor reinkjøttbedriftene, og dessutan stor merksemd på å få fram potensialet på reinområdet gjennom utviklingsprogrammet og resten av IN sitt verkemiddelapparat. Arbeidsmetodikken som blir nytta for bruk av midla over reindriftsavtalen skal vidareførast. Departementet viser til at reindriften har nokre særskilte rammevilkår. Reindriften er ei urfolksnæring, som er unik både i nasjonal og internasjonal samanheng, og er viktig for samisk kultur og har heilårs beitedrift. Desse tilhøva stiller særskilde krav til individuell oppfølging og bedriftsbesøk.

I reinkjøttbransjen er det mange mindre bedrifter, og middel til marknadsføring av eigne produkt er avgrensa. Deltaking på matarrangement medverkar til auka merksemd kring reinkjøttprodukta frå bedriftene. Utover ei marknadsføring av eigne produkt vil ei deltaking også byggje kompetanse i bedriftene. «Det norske måltid» er ein slik arena. Markedsutvalget skal saman med Utviklingsprogrammet orientere bedriftene om denne konkurransen, og jobbe for at reinkjøttet er godt representert når juryen gjer sitt arbeide. Det bør være et mål at minst eit reinprodukt går vidare til finalen i 2022. Dei siste åra har fleire reinkjøttbedrifter fått høve til å stå på stand under paraplyen "Rein – helten på vidda" under ulike typar arrangement. I tillegg til at dette har vore gode omdømetiltak, har dei også vore sentrale for å bygge kompetanse hjå bedriftene som har delteke. Reindriften si deltaking har hatt positiv medverknad i utviklinga av Matnasjonen Noreg, til å løfte omdømmet for reindriften, og ikkje minst medverka til auka kunnskap om reindrift og reinkjøttet. For at fleire reinkjøttbedrifter skal få høve til å delta på denne typen arrangement skal IN, saman med Markedsutvalet, vurdere deltaking også på andre arrangement. Ein føresetnad er at reinkjøttbedriftene står på felles stand.

Reindrifta blir i aukande grad nytta i marknadsføringa av Noreg som turistland. Det reindrifftsbaserte reiselivet kan vere ei stor moglegheit som ei tilleggsnæring i reindrifta. Samstundes er det heilt sentralt at det reindrifftsbaserte reiselivet skjer på reindrifta sine premissar, og i samsvar med føresegna i reindrifftslova. Departementet ber derfor om at Utviklingsprogrammet har auka merksemd på dette satsingsområdet framover. Forretningsutvikling, produktutvikling og marknadsutvikling er viktig både for etablerte reinkjøt- og reiselivsbedrifter og nyetablerte reiselivsbedrifter.

Ut på vidda og turisme blir drive i kombinasjon av fleire reindriftsfamiliar. Statsforvaltaren i Troms og Finnmark sitt arbeid med lærings- og omsorgsbaserte tenester skal samordnast med IN sitt arbeid med Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindrifftsbaserte tenester.

Vi viser elles til IN sine tilrådingar til målretta tiltak for avtaleåret 2021/2022, som vart gjeve som innspel til forhandlingane om Reindrifftsavtala 2021/2022. Det er ein føresetnad at den generelle arbeidsmetodikken for programmet blir vidareført på reindelen av utviklingsprogrammet.

Det er gjort fleire evalueringar av ordningane innanfor Utviklingsprogrammet dei siste åra. Dei har i stort synt at ordningane bidreg i tråd med målsettingane i programmet. Det er viktig å engasjere dei regionale partnerskapa. Programmet må marknadsførast på ein slik måte at pågang av relevante og gode prosjektsøknader frå alle regionar og frå alle sektorane som er dekkja av programmet blir sikra. Her må m.a. formidling av resultat frå avslutta prosjekt, både til næringa og relevante aktørar, stå sentralt.

Auka synleggjering og omdømmebygging

Ein viktig del av Utviklingsprogrammet er prosjekt og tiltak som bidreg til auka synleggjering og omdømmebygging innanfor alle målgrupper. Den samla omdømmereporteføljen er til vurdering av styringsgruppa for programmet med mål om å målrette og vidareutvikle prosjektporteføljen og sjå innsatsen betre i samanheng. Omdømmereporteføljen må mellom anna vurderast opp mot måla for å byggje Matnasjonen Noreg, eksisterande og kommande strategiar for reiseliv, strategi for urbant landbruk og ei synleggjering av Inn på tunet/Inn på tunet-løftet 2. Det må òg vere ei god kopling til arbeidet med bygging av sterke mat- og reiselivsregionar.

Frå 2020 er Det norske måltid (DNM) ein av dei nasjonale satsingane i omdømmearbeidet i Utviklingsprogrammet på line med IGW og Matstreif. Støtteandelen til prosjektet er auka. IN og DNM skal fortsetje den langsiktige utviklinga av konkurransen.

Den norske standen på Internationale Grüne Woche (IGW) er den viktigaste markeringa av norsk mat og reiseliv i utlandet som LMD er involvert i. IGW er ein viktig arena og møteplass for å etablere nettverk mellom næringslivsaktørar og for å bidra til forsterka regionalt samarbeid på mat- og reiselivsområdet. IN har det operative ansvaret for prosjektet i tett dialog med departementet.

For 2022 skal det jobbast med eit alternativt opplegg for IGW i og med at det heller ikkje i 2022 blir arrangert ei ordinær messe grunna pandemien. Arbeidet må skje i tett dialog med dei regionale aktørane som er involvert i prosjektet. Målet er å få på plass eit opplegg for IGW for 2022 som byggjer på innsatsen som er lagt ned i regionane og som samstundes kan leggje grunnlaget for deltaking i 2023. Det er uvisst korleis messa skal gjennomførast i 2023 og korleis Noreg si deltaking vil bli. Det er naudsynt med nær dialog mellom IN, regionane og LMD om dette.

Matstreif er ein viktig nasjonal arena for å synleggjere mangfaldet av norsk lokalmat. IN har det operative ansvaret for gjennomføring av matfestivalen. LMD ber IN om å involvere andre sentrale aktørar i verdikjeda for matproduksjon i planlegging og gjennomføring av arrangementet. Prosjektet skal organiserast med ei referansegruppe. I 2022 skal IN, i dialog med departementet og relevante partar, arbeide med vidareutvikling av Matstreif. I vurderinga skal ein mellom anna sjå nærare på koplingane til IGW, og dei regionale matfestivalane.

I 2020 og 2021 blei det gitt støtte til Bondens marked og Norsk Gardsost over programmets ramme på hhv. 2 og 1 mill. kroner. Eventuell vidareføring av denne støtta til desse organisasjonane må sjåast i samheng med øvrig støtte desse organisasjonane får over programmet. Slik støtte må vere prosjektbasert og bidra til utvikling av organisasjonane og tilbodet dei gir til bedriftene dei arbeider for. Det blir ikkje gitt driftsstøtte over Utviklingsprogrammet sitt budsjett.

4.6 Lån til landbruksføremål innanfor lågrisikolåneordninga (kapittel 2421 NFD)

IN kan som tidlegare gje lån til landbruksføremål innanfor ramma for Lågrisikolåneordninga over NFD sitt budsjett. Det er viktig at IN i si rapportering og statistikkføring framleis opprettheld eit skilje mellom bustadføremål og næringsføremål.

5. Administrative fellesføringar

Departementet viser til dei administrative fellesføringane i oppdragsbrev for 2022 frå NFD, irekna føresetnader og krav samt føringar knytt til administrative forhold, rapportering og evaluering. Vi ber særskilt IN vere merksame på at det, jf. rapporteringskalender frå NFD, blir bedt om ein kort beskriving av IN sitt system for kontroll med at tildelte midlar er nytta i samsvar med krav og regelverk for støtta, samt ei orientering om eventuelle særskilde kontrolltiltak som er iverksett i løpet av året.

6. Departementsspesifikke administrative føringar

6.1 Administrasjons- og gjennomføringskostnader

Den enkelte oppdragsgjevar skal dekke alle administrasjons- og gjennomføringskostnader utover basiskostnadane for sine oppdrag, med unntak for aktivitetar som skal vere sjølvfinansierande. Selskapet sine basiskostnader vert dekkja av løyvinga over NFD sitt budsjett

kap. 2421, post 70. For ordningar som IN forvaltar for LMD skal administrasjons- og gjennomføringskostnadane spesifiserast på kvart program/ordning. Rapport for administrasjons- og gjennomføringskostnader (AG-kostnader) skal vere klar til kvart halvårsmøte mellom LMD og IN.

Det er gjort ein gjennomgang av AG-kostnadane for 2022 med bakgrunn i vurderingar og innspel frå IN. I vurderingane er det også tatt omsyn til unytta rammer frå 2021. Om vesentlege endringar i oppgåveportefølja i løpet av året skulle føre til risiko for at rammene blir overstige, ber vi om at IN tek kontakt med departementet.

AG-kostnader for 2022 går fram av tabellen under, mill. kroner:

Ordningar og oppdrag	AG-kostnader 2022	Risikobuffer	Finansiert frå Ramme 2022
IBU-ordninga	50,6	0,9	44,7
Utviklingsprogrammet/JA	9,5	0,3	6,6
Utviklingsprogrammet/RA	1,7	0,2	1,6
VSP fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	6,0	0,2	5,7
Bioøkonomiprogrammet	0,0	0,0	0,0
Omstilling pelsdyrnæring	0,4	0,0	0,0
Kundeeffektundersøking	0,0	0,0	0,0
SUM	68,2	1,6	58,6

AG-kostnadane for IBU-ordninga inkluderer også dekking av dei fylkesvise BU-prisane og den nasjonale BU-prisen. Når det gjeld AG-kostnader til omstilling pelsdyrnæring, så var det eit mindreforbruk på 0,8 mill. kroner i 2021. LMD legg til grunn at 0,4 mill. kroner av desse kan nyttast til AG-kostnader i 2022, medan øvrig mindreforbruk kan nyttast til å innvilge nye tilskot over ordninga.

Administrasjons- og gjennomføringskostnadane til IGW og Matstreif skal trekkjast frå løyvinga til Utviklingsprogrammet for vekst og verdiskaping, og kjem i tillegg til kostnadane for programmet som er synleggjort i tabellen ovanfor. Årlege budsjett over prosjekt-kostnadane til desse to prosjekta skal godkjennast av LMD etter innspel frå styringsgruppa.

6.2 Utbetaling, rapportering og styringsdialog

6.2.1 Overføring av midlar, rekneskapsføring og rapportering

Landbruksdirektoratet har det administrative hovudansvaret for Landbrukets utviklingsfond (LUF), jf. St.prp. nr.1 Tillegg nr. 3 (1999-2000). For ordningar under LUF som blir forvalta av

IN, er det lagt opp til periodisk overføring (4-6 ganger per år) av midlar frå fondet. Administrasjons- og gjennomføringskostnadane til kvar ordning blir utbetalt separat frå resten av ramma til ordninga. IN utbetalar og fører rekneskap for tilskot/lån og mottek og fører rekneskap for inntekter frå avdrag på lån. IN må vidareføre kontakta med Landbruksdirektoratet når det gjeld rekneskap og overføring av midlar.

Landbruksdirektoratet har også det administrative hovudansvaret for Reindriftas utviklingsfond (RUF). For løyvingar frå RUF, skal det også leggjast opp til periodisk overføring av midlar frå Landbruksdirektoratet til IN (2 gonger per år). Utbetalinga vil skje etter utbetalingsoppmoding frå IN.

6.2.2 Rapportering

Det skal rapporterast på bruken av midlane i tråd med rapporteringskalender frå NFD. Det skal rapporterast på bruken av IBU-midlane frå IN sine distriktskontor til fylkeskommunane. Rapporteringa skal inngå i rapporten IN elles sender til fylkeskommunane. Rapporten skal vurdere verkemiddelbruken opp mot regionale føringar frå partnerskapen. Statistikk over fordeling til ulike grupper, som kvinner og unge, i dei ulike program og tenester skal synleggjerast slik at ein sikrar eit godt samanlikningsgrunnlag over tid.

6.2.3 Styringsmøte m.m.

Det vil bli lagt opp til to halvårsmøter i tillegg til kontaktmøter mellom LMD og IN i 2022. Det vil også etter planen bli lagt opp til ei fellessamling mellom fylkeskommunen, statsforvaltaren og IN i løpet av året.

Med helsing

Kristin Orlund (e.f.)
avdelingsdirektør

Siri Lothe
fagdirektør

Dokumentet er signert elektronisk og har derfor ikkje handskrivne signaturar

Kopi

Agder fylkeskommune
Innlandet fylkeskommune
Kommunal- og distriktsdepartementet

KS - Kommunesektorens organisasjon
Landbruksdirektoratet
Møre og Romsdal fylkeskommune
Nordland fylkeskommune
Norges Bondelag
Norges skogeierforbund
Norsk Bonde- og Småbrukarlag
Norske Reindriftsamers Landsforbund
NORSKOG
Nærings- og fiskeridepartementet
Riksrevisjonen
Rogaland fylkeskommune
Statsforvaltaren i Møre og Romsdal
Statsforvalteren i Agder
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Oslo og Viken
Statsforvalteren i Rogaland
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Statsforvalteren i Vestland
Troms og Finnmark fylkeskommune
Trøndelag fylkeskommune
Vestfold og Telemark fylkeskommune
Vestland fylkeskommune
Viken fylkeskommune

DET KONGELIGE SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

20/24102410

5. januar 2022

Oppdragsbrev til Innovasjon Norge 2022

Samferdselsdepartementet viser til Prop. 1 S (2021–2022) for Samferdselsdepartementet, Prop. 1 S (2021–2022) og Innst. 13 S (2021–2022) som ble behandlet av Stortinget 20. desember 2020.

1. Oversikt over bevilgninger stilt til disposisjon for 2021

Pilot-T videreføres i 2022 med en tildeling på 62,5 mill. kr over kap. 1301 post 50, hvorav 31 mill. kroner forvaltes av Innovasjon Norge (den andre delen av midlene til Pilot-T forvaltes av Norges forskningsråd). Samferdselsdepartementet meddeler med dette de forutsetninger og krav som gjelder for dette oppdraget.

Midlene vil utbetales til Innovasjon Norges konto. Samferdselsdepartementet legger opp til at hele det tildelte beløpet utbetales tidlig i 2022.

Innovasjon Norge skal dekke sine administrasjons- og gjennomføringskostnader knyttet til oppdraget fra oppdragets ramme, jf. pkt. 2 og pkt. 3 nedenfor.

2. Mål for Innovasjon Norge og andre fellesføringer

Samferdselsdepartementet viser til oppdragsbrev for 2022 fra Nærings- og fiskeridepartementet med mål for Innovasjon Norge og andre fellesføringer, inkludert føringer knyttet til administrative forhold, rapportering og evaluering.

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Bane- og
planavdelingen

Saksbehandler
Anders Mathias
Johansen
92428353

3. Samferdselsdepartementets prioriteringer for oppdraget

Det overordnede målet for samferdselspolitikken er "et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i 2050", jf. Meld. St. 20 (2021–2022) Nasjonal transportplan 2022–2033. Det er fastsatt fem likestilte mål i Nasjonal transportplan (NTP) 2022–2033, som gir retningen for ressursbruken i planperioden:

- Mer for pengene
- Effektiv bruk av ny teknologi
- Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål
- Nullvisjon for drepte og hardt skadde
- Enklere reisehverdag og økt konkurransevne for næringslivet.

Samferdselsdepartementets bevilgning til Innovasjon Norge skal bidra til å utnytte mulighetene som næringslivsrettet innovasjon / pilotering gir for å nå de transportpolitiske målene på en effektiv måte. Dette krever innovasjons-/pilotprosjekter med høy kvalitet, og at resultatene tas i bruk i næringslivet og i beslutningsprosesser.

Pilot-T skal bidra til at nye, smarte mobilitetsløsninger raskere tas i bruk i transportsektoren gjennom å utvikle og teste og/eller pilotere teknologier og forretningsmodeller med potensial til å påvirke fremtidens transportsystem slik at det blir effektivt, miljøvennlig og trygt.

Gjennom Pilot-T vil Samferdselsdepartementet i tillegg legge grunnlag for at norske aktører kan være med i konkurransen om å levere nye mobilitetsløsninger for transportsektoren, og dermed legge grunnlag for økt innovasjonstakt, verdiskapning og internasjonal konkurransevne i norsk næringsliv.

Pilot-T skal bidra til å oppfylle Innovasjon Norges hovedmål og delmålene om flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer i tråd med selskapets målstruktur. Prosjekter som tildeles midler fra Pilot-T, skal samtidig støttes opp under løsninger som bidrar til oppfyllelse av de transportpolitiske målene i NTP 2022–2033, jf. omtale ovenfor.

Pilot-T skal forvaltes av Innovasjon Norge og Norges forskningsråd i felleskap. Dette forutsetter tett dialog og samarbeid. Videre er det nødvendig at Forskningsrådet og Innovasjon Norge har dialog med transportvirksomhetene og andre relevante aktører slik at Pilot-T og annen transportrelatert aktivitet i Forskningsrådet spiller godt sammen med innsatsen og aktiviteten til de andre aktørene i sektoren. Det er videre viktig at dette er koordinert med innsatsen som skjer gjennom Enova.

Som ledd i arbeidet med et mer effektivt og forenklet virkemiddelapparat har regjeringen satt et effektiviseringsmål på totalt 100 mill. kr for Innovasjon Norge innen utløpet av 2024, jf. omtale i Prop. 1 S Tillegg 1 (2021-2022). Av forutsatt reduksjon i 2022 er 0,7 mill. kr fordelt på Samferdselsdepartementets midler til Pilot-T, jf. omtale i Prop. 1 S (2021–2022) for

Samferdselsdepartementet. Beløpet er trukket fra bevilgningen, og det er lagt til prisjustering for 2022.

Innovasjon Norge forvalter midlene til Pilot-T innenfor eksisterende administrative strukturer, eksempelvis ordningen med innovasjonspartnerskap og ordninger rettet mot utviklingsprosjekter i bedrifter. Samferdselsdepartementet er opptatt av at forvaltningen av midlene til Pilot-T synliggjøres, samtidig som Pilot-T skal virke godt sammen med – og gjerne virke mobiliserende overfor Innovasjon Norges generelle virkemidler. Samferdselsdepartementet ber om å bli holdt oppdatert om Innovasjon Norges avveininger om aktuell virkemiddelbruk for Pilot-T, herunder hvilke effekter ulik utforming har på administrative kostnader knyttet til Pilot-T.

Innovasjon Norge skal sørge for at all tildelt støtte gjennom Pilot-T er innenfor bestemmelsene i statsstøtteregelverket eller anskaffelsesregelverket.

4. Departementsspesifikke administrative føringer

Samferdselsdepartementet og Innovasjon Norge møtes en gang i halvåret for dialog og orientering om oppdraget. Dato, sted og aktuelle temaer for møtene fremgår av tabellen nedenfor:

Dato	Aktuelle temaer	Sted
16. juni (09:00-10:00)	Årsrapport for 2021 Budsjettforslag for 2023	Innovasjon Norge
7. des (09:00- 10:00)	Utkast til oppdragsbrev for 2023 Budsjettforslag for 2024	Samferdselsdepartementet

Samferdselsdepartementet ber om at det rapporteres på hvordan SDs bevilgninger til Forskningsrådet bidrar til de nye målene i Meld. St. 20 (2020–2021) Nasjonal transportplan 2022–2033. Det er videre ønskelig at det gis en redegjørelse på aktiviteter og resultater fra siste års prosjektutlysninger innenfor særlig Pilot T. I tillegg til rapportering på aktiviteter / resultater ber Samferdselsdepartementet om at det gis gode prosjekt-eksempler / caser for hvert av NTP-målene, herunder eksempler på hvordan og hvorvidt nye teknologiske løsninger er utviklet og tatt i bruk i transportsektoren.

Med hilsen

Are Forbord (e.f.)
ekspedisjonssjef

Anders Mathias Johansen
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen

Klima- og miljødepartementet

Kunnskapsdepartementet

Riksrevisjonen